

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

**Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**

**Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů
v České republice**

**Analysis of Increasing the Effectiveness in Education of Volunteer
Firefighters in Czech Republic**

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Dana Rebecka Ralbovská, Ph.D.

Bc. Lukáš Soukup

Kladno, květen 2017

Z a d á n í d i p l o m o v é p r á c e

Student: **Bc. Lukáš Soukup**
Studijní obor: Civilní nouzové plánování
Téma: **Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice**
Téma anglicky: Analysis of Increasing the Effectiveness in Education of Volunteer Firefighters in Czech Republic

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude zhodnocení současného legislativního rámce udávajícího vzdělávání dobrovolných hasičů. V teoretické části se budeme zabývat vzděláváním dobrovolných hasičů a systémem jejich průběžného vzdělávání. Bude nastíněn systém vzdělávání v minulosti a současnosti se zhodnocením průběhu změn a jejich porovnání vůči dnešnímu stavu. Uvedeme historický vývoj legislativy v této oblasti. Praktická část bude věnována analýzám systému vzdělávání dobrovolných hasičů a současnému legislativnímu rámci. Následně bude provedena komparace výsledků získaných ve vybraných územních odborech v Královéhradeckém kraji (Trutnov, Náchod, Hradec Králové, Jičín, Rychnov na Kněžnou) jejich úspěšnost a uplatnění v praxi. Zároveň bude provedena komparace vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, Slovenské republice a v Polsku. Výsledkem budou obecná doporučení, která mohou sloužit k zlepšení zpracování legislativy týkající se vzdělávání dobrovolných hasičů.

Seznam odborné literatury:

- [1] DUBSKÝ, Milan, HORNÁ, Marianna, SKALSKÁ, Květoslava, Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I, ed. 1., MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, ISBN 978-80-86640-59-4
- [2] HANUŠKA, Zdeněk, Organizace jednotek požární ochrany, ed. 2., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008, ISBN 978-80-7385-035-7
- [3] HANUŠKA, Zdeněk, Plošné rozmístění sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR: učební texty pro posluchače 1. a 2. ročníku oboru Požární ochrana a bezpečnost průmyslu, ed. 2., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002, ISBN 80-86634-02-7
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ, Bojový řád jednotek požární ochrany: [metodické listy], ed. 1., Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2001, ISBN 80-86111-91-1

Vedoucí: PhDr. Mgr. Dana Rebeka Ralbovská, Ph.D.
Konzultant: mjr. Ing. Martin Řehák

Zadání platné do: 20.08.2018

.....
vedoucí katedry / pracoviště

.....
děkan

V Kladně dne 12.12.2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem *Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice* vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V dne

.....

podpis

Poděkování

Děkuji své vedoucí práce paní PhDr. Mgr. Daně Rebece Ralbovské, Ph.D. za podporu, důležité rady a celkovou pomoc při zpracování této diplomové práce. Zároveň děkuji svému konzultantovi mjr. Ing. Martinu Řehákovi a dalším odborníkům, kteří mi věnovali svůj čas a poskytli mnoho zajímavých a cenných informací.

ABSTRAKT

Diplomová práce přináší ucelený přehled systému jednotek požární ochrany. Představen je i integrovaný záchranný systém, jeho složky a možnosti cvičení složek při společném zásahu u dané mimořádné události. Práce hodnotí současný legislativní rámec, který udává odbornou přípravu dobrovolných hasičů v Jednotkách sboru dobrovolných hasičů v České republice. Současný legislativní rámec je doplněn i o historický vývoj legislativy odborné přípravy. Představeno je i zřizování Jednotek sboru dobrovolných hasičů. Práce je doplněna o statistiku zásahů jednotek požární ochrany v celé České republice i statistiku zásahů jednotek požární ochrany v Královeshradeckém kraji.

Odborná příprava JSDH je zde představena celá. Jsou zde uvedeny i pomůcky pro odborné přípravy, které využívají zpravidla velitelé a velitelé družstev z Jednotek sboru dobrovolných hasičů. Vysvětleny jsou zde i speciální služby u Jednotek sboru dobrovolných hasičů. Cílem je představit a porovnat odbornou přípravu Jednotek sboru dobrovolných hasičů v Královeshradeckém kraji v jednotlivých územních odborech. Jsou zde využity informace získané z rozhovorů od příslušníků Hasičského záchranného sboru Královeshradeckého kraje, kteří mají na starosti odbornou přípravu Jednotek sboru dobrovolných hasičů v daném územním odboru. Následně je porovnáno vzdělávání dobrovolných hasičů u nás v České republice, Slovenské republice a Polsku. Výsledkem práce jsou obecná doporučení, která mohou sloužit k zlepšení odborné přípravy Jednotek sboru dobrovolných hasičů tak, aby byli co nejlépe připraveni na nastalé mimořádné události a mohli především rychle a efektivně zasáhnout. Autor v diplomové práci využil osobní zkušenosti získané při výkonu služby v Jednotce sboru dobrovolných hasičů v Úpici, Jednotce sboru dobrovolných hasičů v Unhošti a u Hasičského záchranného sboru Královeshradeckého kraje na požární stanici Náchod.

Klíčová slova: Jednotka sboru dobrovolných hasičů; odborná příprava; vzdělávání; Jednotky požární ochrany; dobrovolní hasiči.

ABSTRACT

The diploma thesis presents a comprehensive overview of the system of fire protection units. Furthermore, it presents the integrated rescue system, its components, and possibilities of training of the units during a joint intervention in case of emergency. The thesis evaluates the current legislative framework, which specifies specialist training of volunteer firefighters in the volunteer fire brigades in the Czech Republic. The current legislative framework is supplemented with an overview of the historical development of legislation concerning specialist training. The establishment of volunteer fire brigades is also dealt with. The thesis is supplemented with statistics on fire brigade interventions in the entire Czech Republic, as well as statistics on fire brigade interventions in the Hradec Králové Region.

The thesis presents the entire specialist training of volunteer fire brigades. It also specifies the training aids, which are usually used by fire brigade commanders and volunteer fire crew commanders. The thesis also explains special service at the volunteer fire brigades. The aim is to present and compare specialist training of volunteer fire brigades in the Hradec Králové Region in individual territorial departments. The thesis makes use of the information acquired from interviews with members of the fire rescue service of the Hradec Králové Region, who are in charge of specialist training of volunteer fire brigades in a given territorial department. Besides, the thesis compares training of volunteer fire brigades in the Czech Republic, the Slovak Republic, and Poland. The thesis results in general recommendations, which can be used to improve specialist training of volunteer fire brigades, so that they should be prepared for emergencies in the best possible way and, above all, ready to intervene quickly and efficiently. In the diploma thesis, the author used first-hand experience gained while serving in the Úpice volunteer fire brigade, in the Unhošť volunteer fire brigade and in the fire rescue service of the Hradec Králové Region at the Náchod fire station.

Key words: Volunteer fire brigade; specialist training; education; fire protection units; volunteer firefighters.

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	SOUČASNÝ STAV	10
2.1	Integrovaný záchranný systém	10
2.1.1	Složky IZS	10
2.1.2	Cvičení složek IZS	11
2.2	Jednotky požární ochrany	12
2.2.1	Druhy jednotek požární ochrany	13
2.2.2	Kategorie jednotek požární ochrany	14
2.2.3	Operační hodnota jednotek požární ochrany	15
2.2.4	System organizace jednotek požární ochrany.....	16
2.2.5	Přiřazení jednotek požární ochrany v plošném pokrytí.....	18
2.3	Statistika zásahů jednotek požární ochrany.....	18
2.3.1	Statistika zásahů v České Republice	18
2.3.2	Statistika zásahů v Královéhradeckém kraji	20
2.4	Jednotka sboru dobrovolných hasičů.....	22
2.4.1	Zřizování jednotek PO	22
2.4.2	Výkon služby.....	23
2.5	Vývoj legislativy jednotek sboru dobrovolných hasičů v ČR.....	23
2.6	Odborná příprava jednotek sboru dobrovolných hasičů.....	25
2.6.1	Základní odborná příprava členů JSDH.....	26
2.6.2	Pravidelná odborná příprava JSDH.....	27
2.6.3	Odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti,.....	27
2.6.4	Odborná příprava absolvovaná v rámci specializačních kurzů.....	30
2.6.5	Prověřovací a taktická cvičení	32
2.6.6	Kondiční jízdy	32
2.6.7	Pomůcky pro odbornou přípravu.....	32
2.7	Speciální služby u jednotek sboru dobrovolných hasičů.....	33
3	CÍLE PRÁCE	35
4	METODIKA	36
4.1	Analýza literárních zdrojů.....	36
4.2	Rozhovor s odborníky	36
4.3	Komparace výsledků.....	37

5	VÝSLEDKY	38
5.1	ÚO Náchod.....	40
5.2	ÚO TRUTNOV.....	41
5.3	ÚO Rychnov nad Kněžnou.....	42
5.4	ÚO Jičín.....	42
5.5	ÚO Hradec Králové.....	43
5.6	Shrnutí.....	44
6	DISKUZE	45
7	ZÁVĚR	58
8	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	59
9	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
10	SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	68
11	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK	69
12	SEZNAM PŘÍLOH	70

1 ÚVOD

Od počátku naší civilizace na nás neustále číhá plno různých nebezpečí a nástrah, se kterými lidstvo se snaží neustále vypořádat. Postupem času se lidé snaží připravit na tyto nebezpečí a nástrahy, snaží se i předcházet těmto nástrahám. Jednou z nástrah je i požár, který ohrožuje lidstvo od své existence. Pro potřebu hašení požáru vznikli hasiči, kteří tento typ mimořádné události (dále jen MU) zdolávají a chrání zdraví a životy občanů, zvířat a majetku. Hasiči se už nespécializují jen na zdolávání požárů, ale zasahují u jiných MU, jako jsou dopravní nehody, úniky nebezpečných látek, otevření uzavřených prostor.

V České republice se hasiči určitým způsobem rozdělují na ty, kteří si práci hasiče vybrali za své povolání (profesionální hasiči) a ty, kteří tuto činnost vykonávají dobrovolně ve svém volném čase (dobrovolní hasiči). Profesionálním a dobrovolným hasičům, ale jde o jedinou věc, rychle a kvalitně pomoci těm, kteří se dostali do nebezpečí a jsou ohroženy jejich životy, zdraví a majetek.

Zkušenosti, laické i odborné veřejnosti, a to i převážná většina zainteresovaných lidí v této problematice (řady hasičů nevyjímaje), nerozlišuje rozdíl a systém mezi dvěma základními důležitými pojmy, které jsou Sbor dobrovolných hasičů (dále jen SDH) a Jednotka sboru dobrovolných hasičů (dále jen JSDH) obce nebo JSDH podniku. SDH je spolek pracující na úseku požární ochrany (dále jen PO), který je organizovaný rámci republikového Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska např. jako myslivecké spolky, včelařské spolky.

JSDH obce zřizuje a financuje obec, tyto hasiči právě v obci nebo sousedních obcí pomáhají občanům při požárech a dalších MU. JSDH ročně pomáhají při několika tisících MU. Tuto činnost vykonávají zcela na základě své dobrovolnosti. Téma diplomové práce je motivováno mým zájmem o dobrovolné hasiče. Dobrovolnými hasiči se zabývám, již od svých deseti let, kde jsem vstoupil do SDH Úpice. Po dovršení 18 let jsem se stal i členem výjezdové jednotky v Úpici na pozici hasič, dále pak na pozici velitel družstva. Po skončení studia na vysoké škole se můj koníček, stal i mým povoláním, protože jsem se stal profesionálním hasičem v Náchodě. Při studiu na vysoké škole jsem působil i v JSDH Unhošti. Získané zkušenosti chci efektivně využít ve své diplomové práci. Předložená diplomová práce přináší ucelený přehled vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS“) je určen pro řízení a koordinaci záchranných a likvidačních prací při MU např. dopravní nehody. IZS vznikl z potřeby každodenní činnosti záchranářů, zejména při složitých MU, kdy je třeba efektivně organizovat samotný zásah, tak aby bylo definované, kdo bude zásah řídit, kdo jaké bude mít kompetence u zásahu [1].

Všichni příslušníci IZS u zásahu spolupracují a efektivně přispívají k provedení záchrany osob, zvířat, majetku nebo životního prostředí. Je to systém spolupráce a koordinace složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací [2].

Základním právním předpisem pro IZS je zákon č. 239/2000 Sb., o IZS a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon řeší působnosti, oprávnění a povinnosti všech subjektů, které přicházejí do styku s přípravou na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva [3].

2.1.1 Složky IZS

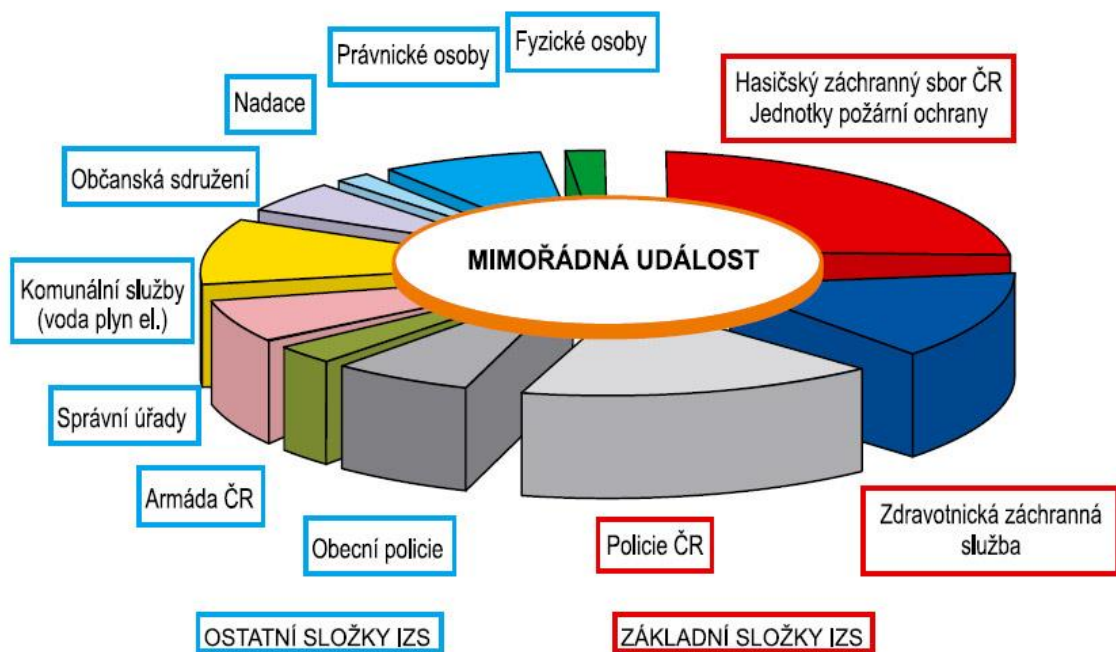
Složky IZS se dělí na základní a ostatní složky IZS. Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě MU. Základní složky IZS jsou:

- Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen HZS), jednotky PO zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami PO;
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby (dále jen ZZS);
- Policie ČR [4].

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání, předem písemně dohodnutá pomoc, která je zahrnutá v poplachovém plánu IZS [4].

Mezi ostatní složky IZS patří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím [4].

Obrázek 1 Složky IZS. ^[4]

2.1.2 Cvičení složek IZS

Složky IZS cvičí provádění záchranných a likvidačních prací, tak aby byli dostatečně připraveni na nastalé MU. Složky IZS mají dva typy cvičení. Taktické cvičení se provádí po předchozí domluvě složek IZS s cílem dosáhnout odborné připravenosti členů koordinačních orgánů a velitelů složek IZS při řízení sil a prostředků více složek IZS. Prověřovací cvičení se provádí s cílem ověření akceschopnosti složek IZS k provádění záchranných a likvidačních prací. Oba druhy cvičení je oprávněn nařídit ministr vnitra, generální ředitel HZS ČR, hejtman kraje nebo ředitel HZS kraje [5].

2.2 Jednotky požární ochrany

Jednotky PO patří do základních složek IZS, jsou největší a nejpočetnější složkou IZS. Jednotky PO zajišťují nepřetržitý výjezd, tak aby mohli kdykoliv a kdekoliv rychle, účinně zasáhnout. Jednotky PO mají rozdílné doby výjezdu a působnosti, kterou přesně definuje kategorie jednotek PO. Jednotku PO tvoří odborně způsobilý hasiči, požární technika (např. rychlé zásahové vozidla) a věcné prostředky PO (např. proudnice) [6].

Mezi základní úkoly jednotek PO patří chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry, poskytovat účinnou pomoc při MU, které ohrožují život a zdraví obyvatel, majetek nebo životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Jednotky PO působí na úseku ochrany obyvatelstva, kde především zajišťují zejména evakuaci obyvatel, označování oblastí s výskytem nebezpečných látek, varování obyvatelstva, dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku, humanitární pomoc pro obyvatelstvo a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití [7]. Vláda v době trvání nouzového stavu je oprávněna nařídit nasazení jednotek PO k provádění krizových opatření [5].

Jednotky PO působí ve dvou režimech řízení a to v organizačním řízení nebo v operačním řízení. Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků PO k plnění úkolů jednotek PO. Tento režim řízení představuje činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky, věcných a ostatních prostředků PO (tzv. udržování akceschopnosti jednotky PO). Režim operační řízení zahrnuje činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné MU až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace. Do těchto činností se zahrnuje výjezd jednotky PO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných a likvidačních prací a návrat na základnu [8].

Hasiči jsou v jednotce PO rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu, příp. skupin. Četu tvoří dvě až tři družstva, případně skupiny. Družstvo je tvořeno velitelem, strojníkem a dalšími čtyřmi hasiči (1+5). Družstvo o zmenšeném početním stavu se sestává z velitele, strojníka a dalších dvou hasičů (1+3). Skupinu tvoří velitel skupiny a jeden až dva hasiči [9].

Pokud se jednotka skládá z hasičů dvou druhů jednotek PO, nebo hasičů nejméně jedné jednotky PO a osob z dalších složek Integrovaného záchranného systému, nebo hasičů

nejméně jedné jednotky PO a osob poskytujících osobní a věcnou pomoc, nazývá se tato jednotka odřadem [10].

2.2.1 Druhy jednotek požární ochrany

Dle zřizovatele jednotky PO a vztahu osob vykonávajících činnost v těchto jednotkách ke zřizovateli jednotky PO se jednotky PO dělí na:

- **jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje)**, které jsou součástí HZS krajů. V těchto jednotkách vykonávají činnost příslušníci HZS kraje jako své povolání ve služebním poměru;
- **jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (JSDH obce)**, které zřizuje obec, a činnost v těchto jednotkách vykonávají členové JSDH obce na základě dobrovolnosti, někteří členové mohou vykonávat činnost v hlavním nebo vedlejší pracovním poměru k obci;
- **jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku)**, zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob jako své povolání v pracovním poměru;
- **jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (JSDH podniku)**, zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob, na základě dobrovolnosti [11].

V závislosti na druhu dané jednotky PO jsou kladeny na jednotku PO dané podmínky. Mezi rozdílné podmínky jsou odlišné nároky z hlediska jejich operačních hodnot, dané dobou výjezdu od nahlášení MU a maximální dobou dojezdu na místo zásahu MU. Odlišné nároky na osoby vykonávající činnost v těchto jednotkách z hlediska odborné, fyzické, zdravotní a psychické způsobilosti. Podmínky ovlivňuje, jestli hasič nebo příslušník vykonává činnost v jednotce dobrovolně ve svém volnu (dobrovolný hasič) nebo jako své hlavní zaměstnání (profesionální hasič) [11].

2.2.2 Kategorie jednotek požární ochrany

Jednotek PO se rozdělují dle operační hodnoty do šesti kategorií (viz tabulka 1).

Tabulka 1 - Kategorie jednotek PO. ^[11]

Kategorie	Popis jednotky PO
JPO I	Jednotka HZS ČR, zajišťující výjezd jednoho, dvou až tří družstev (podle kategorie stanice) o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci. Poskytuje pomoc obcím speciální a ostatní technikou v území své působnosti, v místě dislokace plní úkoly místní jednotky PO. Hasiči jsou ve služebním poměru.
JPO II/1	JSDH obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu (1+3) a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Hasiči vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání.
JPO II/2	JSDH obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu (1+3) a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Hasiči vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání.
JPO III/1	JSDH obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu (1+3) a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Hasiči vykonávají službu v jednotce zcela dobrovolně.
JPO III/2	JSDH obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu (1+3) a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Hasiči vykonávají službu v jednotce zcela dobrovolně.
JPO IV	Jednotka HZS podniku je zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou pro určený podnik, po dohodě se zřizovatelem může být jednotka nasazena mimo určený i podnik. Hasiči vykonávají službu na hlavní pracovní poměr.
JPO V	JSDH obce kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu (1+3). Hasiči vykonávají službu v jednotce zcela dobrovolně.
JPO VI	JSDH podniku je zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou pro určený podnik, po dohodě se zřizovatelem může být jednotka nasazena i mimo určený podnik. Hasiči vykonávají službu v jednotce zcela dobrovolně.
Nezařazené	Jednotky PO nezařazené do plošného pokrytí. Nezařazená JSDH obce má základní početní stav jako jednotka kategorie JPO V. Nezařazené jednotky PO se zpravidla zařazují do druhého a vyššího stupně poplachu v poplachových plánech.

2.2.3 Operační hodnota jednotek požární ochrany

Každý druh jednotky PO má přesně definovanou operační hodnotu. Tato hodnota vypovídá o schopnosti jednotky PO provádět činnost při zdolávání požáru a záchranných, likvidačních pracích, při živelních pohromách a dalších MU. Operační hodnotu tvoří:

- doba výjezdu jednotky PO z místa své trvalé dislokace po vyhlášení poplachu;
- územní působnost jednotky PO (doba jízdy = vzdálenosti, na místo zásahu) [9].

Doba výjezdu jednotky PO je definovaná vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO ve znění pozdějších předpisů (viz tabulka 2) [12].

Územní působností jednotky PO (dále jen JPO) je optimální vzdálenost pro dojezd určitého druhu JPO k místu zásahu, která vymezuje území jejího standardního působení, tzv. „hasební obvod“. Hodnota se vyjadřuje v minutách nebo v kilometrech (při průměrné rychlosti jízdy vozidla 30 - 60 km/h dle místních a klimatických podmínek). Při stanovení územní působnosti jednotek PO se vycházelo ze statistické analýzy zásahů jednotek PO a využili se i zkušenosti z ostatních evropských států [11].

Jednotky PO kategorie JPO I až JPO III na výzvu krajského operačního a informačního střediska (dále jen KOPIS) HZS kraje provádí zásah i mimo katastrální území obce (svého zřizovatele). Jednotky PO kategorie JPO IV až JPO VI plní úkoly jednotky v místně příslušném katastrálním území obce nebo areálu podniku svého zřizovatele, případně na výzvu KOPIS HZS kraje poskytují speciální techniku. Po dohodě se zřizovatelem mohou být jednotky kategorie JPO IV až JPO VI využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod (např. podnik) tzv. „hasební obvod“ [11].

Tabulka 2 - Operační hodnota jednotek PO dle kategorie. ^[1, 13]

Kategorie jednotek	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
Doba výjezdu [min]	2	5	10	2	10	10
Územní působnost [min]	20	10	10	není	není	není
Počet jednotek PO v celé ČR k 31. 12. 2016	241	236	1342	96	5409	144
Druhy jednotek PO	HZS kraje	JSDH obce	JSDH obce	HZS podniku	JSDH obce	JSDH podniku

2.2.4 Systém organizace jednotek požární ochrany

Vzhledem k tomu, že nelze vyloučit vznik MU kdekoli na území ČR, je zapotřebí organizovat systém jednotek PO. Kde systém zajistí účinnou pomoc do určitého, časového limitu po celé republice s určitým množstvím sil a prostředků (hasičů, požární techniky a věcných prostředků PO). Původně byl systém jednotek PO vybudován zejména pro hašení požárů. S technickým rozvojem společnosti ovšem vyvstala potřeba zasahovat nejen u požárů, ale i u dalších MU např. dopravních nehod. V tomto trendu se systém profiluje i nyní [14].

Svým účelem je tedy systém jednotek PO vybudován jako represivní nástroj proti vzniklým požárům a dalším MU. Jednotky PO mají za úkol provést likvidaci požáru, ovšem nemají za úkol učinit asanaci zasaženého místa, tuto činnost zajišťují specializované, soukromé firmy např. DEKONTA. Jednotky PO provádějí pouze opatření nutná k odstranění ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí. Proto se musí přesně stanovit hranice možností jednotek PO z hlediska jejich vybavení, odborné přípravy a kompetencí při provádění zásahu. Zabezpečit, že svým zásahem jednotky PO neuškodí z důvodů nekompetentních a neodborných postupů při daném zásahu [15].

Při tvorbě systému jednotek PO se vychází ze dvou základních hledisek:

- organizace systému jednotek PO (druhy jednotek PO, dislokace, vybavení);
- zásahové činnosti jednotek PO.

Obě hlediska se navzájem podmiňují. Pokud by organizace jednotek PO nezhledňovala míru rizik vzniku požárů a jiných MU v kontextu se zásahovou činností jednotek PO, nemohly by tyto jednotky provést dostatečně účinný zásah [11].

Základní princip organizace systému jednotek PO spočívá v tom, že každému katastrálnímu území obce je, dle stupně jeho nebezpečí, předurčeno odpovídající zajištění jednotkami PO (viz tabulka 3) [11].

Tabulka 3 - Základní tabulka plošného pokrytí území ČR jednotkami PO. ^[11]

Stupeň nebezpečí území obce		Počet jednotek PO a doba jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 minut a další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut a další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut a další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut a další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut a další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut a další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut a další 1 JPO do 25 minut

Systém jednotek PO vybudovaný dle tohoto principu, garantuje základní úroveň pomoci poskytovanou jednotkami PO a je označován jako plošné pokrytí území ČR jednotkami PO. Plošné pokrytí vychází z § 65 odst. 6 a přílohy č. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů; dále je upraveno § 1 a přílohou č. 1 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, § 5 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb. [11].

Stupeň nebezpečí území obce se určuje na základě ohodnocení míry rizika vzniku MU v katastrálním území dané obce, v závislosti na počtu trvale žijících obyvatel v tomto katastrálním území, charakteru katastrálního území a počtu zásahů jednotek PO za rok v daném katastrálním území. Tato základní kritéria charakterizují pravděpodobnost vzniku MU v daném katastrálním území obce. Vyšší počet obyvatel, historická zástavba, rekreační oblasti, nemocnice, průmyslové oblasti, dopravní uzly zvyšují pravděpodobnost vzniku

požárů či jiných MU. S ohledem na odlišnost těchto rizik je nutno i odlišně zabezpečit dané katastrální území obce [14].

Ze statistických údajů vyplývá, že na likvidaci průměrného požáru postačuje šest hasičů. Hasiči ovšem nehasí pouze požár, ale provádí i další úkoly (průzkum, záchranu či evakuaci osob, poskytování neodkladné zdravotnické pomoci, rozebírání konstrukcí, zajišťování hasičů pracujících v nebezpečném prostředí, apod.). Na průměrný požár je tedy potřeba cca deset hasičů. Pokud se vezme v úvahu fakt, že nejmenší jednotku PO tvoří čtyři hasiči (což někdy nelze vždy splnit), pak na průměrný požár je zapotřebí soustředit minimálně tři jednotky PO [15].

2.2.5 Přiřazení jednotek požární ochrany v plošném pokrytí

Praktickým naplněním plošného pokrytí je, že dislokace a velikost jednotlivých druhů jednotek PO je volena tak, aby katastrální území obcí v závislosti na stupni nebezpečí byla zabezpečena požadovaným minimálním množstvím sil a prostředků jednotek PO. Jednotky PO jsou dle své dojezdové doby přiřazovány k jednotlivým katastrálním územím obcí. Z právního hlediska je důležité, že přiřazení jednotek PO pro daný katastr obce je stanovena nařízením kraje (právní předpis) [11].

2.3 Statistika zásahů jednotek požární ochrany

2.3.1 Statistika zásahů v České Republice

Pro názornost uvádím nejdůležitější údaje z činnosti HZS ČR, ze kterých lze vyvodit důležitost JPO. V roce 2016 JPO při zásazích bezprostředně zachránily 23 211 osob a dalších 47 427 před hrozícím nebezpečím evakuovaly. Převážně 50 % zásahů JPO tvoří technické havárie např. otevření uzavřených prostor.

V roce 2016 JPO bezprostředně zachránili při požárech 1 066 osob a dalších 12 481 osob bylo před požáry evakuováno. Z uvedeného přehledu vyplývá, že v roce 2016 vzniklo na území ČR v průměru denně 45 požárů, škoda 9,3 mil. Kč a včasným zásahem byly uchráněny hodnoty za 31,9 mil. Kč denně. Uchráněné hodnoty včasným zásahem JPO 3,5 × převyšují škody přímé. [13].

Tabulka 4 - Jednotlivé druhy událostí se zásahy jednotek PO (počet). ^[13]

Druh události	Počet události				
	2012	2013	2014	2015	2016
požáry	19 908	16 563	16 851	19 685	15 730
dopravní nehody	18 910	19 023	19 219	21 330	21 521
úniky NCHL celkem	5 106	5 253	6 161	6 693	6 698
z toho ropné produkty	3 990	4 107	4 793	4 675	4 923
technické havárie celkem	52 084	63 596	50 965	55 928	53 714
z toho technické havárie	13	4	9	7	6
technické pomoci	46 648	57 103	44 967	49 525	47 845
technologické pomoci	780	860	617	747	427
ostatní pomoci	4 643	5 629	5 372	5 649	5 436
radiační nehody a havárie	1	1	1	0	0
ostatní MU	67	8	52	75	92
plané poplachy	7 909	7 837	7 527	8 273	7 735
Celkem	103 985	112 281	100 776	111 984	105 490

Tabulka 5 - Zásahy (včetně vícenásobných) u jednotlivých druhů události podle druhu jednotek PO (počet). ^[13]

Druh události	Zásahy HZS ČR		Zásahy JSDH obcí	
	2015	2016	2015	2016
požáry	22 360	18 055	20 012	14 224
dopravní nehody	23 774	23 993	4 576	4 680
úniky NCHL celkem	6 379	6 434	1 329	1 332
z toho ropné produkty	4 088	4 328	954	1 060
technické havárie celkem	45 656	44 492	17 314	17 164
z toho technické havárie	10	16	4	9
technické pomoci	40 428	39 774	15 852	15 951
technologické pomoci	523	217	327	86
ostatní pomoci	4 695	4 485	1 131	1 118
radiační nehody a havárie	0	0	0	0
ostatní MU	161	178	23	6
plané poplachy	6 553	6 673	2 337	2 229
Celkem	104 883	99 825	45 591	39 635

2.3.2 Statistika zásahů v Královohradeckém kraji

JPO v Královohradeckém kraji (dále jen KHK) při svých zásazích pomáhaly celkem 1710 zraněným osobám, bohužel 148 dalším osobám již život zachránit nedokázaly. Včasným zásahem JPO bylo před hrozícím nebezpečím 1986 osob zachráněno a 1464 dalších osob evakuováno. Při zásazích došlo ke zranění 22 profesionálních a 7 dobrovolných hasičů. Žádný hasič ani příslušník či člen jiné složky IZS při zásazích v KHK v roce 2016 nezemřel. JPO provedly v roce 2016 na území KHK celkem 8699 zásahů, což je oproti roku 2015 o pokles o 856 zásahů [16].

Tabulka 6 - Počet zásahů v jednotlivých územních odborech v KHK. ^[13]

okres	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Hradec Králové	1 483	1 387	1 305	1 790	1 597	1 506	1 786	1 591
Jičín	973	770	717	757	779	740	924	829
Náchod	1 198	1 098	953	973	1 046	1014	1361	1 232
Rychnov nad Kněžnou	885	861	666	794	832	806	966	1 013
Trutnov	1 122	841	868	1 056	1 002	1017	1 310	1 136
Celkem kraj	5 661	4 957	4 509	5 370	5 256	5 083	6 347	5 801

Tabulka 7- Přehled zásahů podle typu události v KHK. ^[13]

Druh události	2013	2014	2015	2016
požáry	814	782	1009	806
dopravní nehody	1 204	1 362	1 696	1 582
úniky NCHL	242	301	334	398
technické havárie	2 659	2 220	2 906	2 573
radiační nehody a havárie	0	0	0	0
ostatní mimořádné události	0	3	4	0
plané poplachy	337	415	398	439
Celkem	5 256	5 083	6 347	5 801

Z tabulky 7 vyplývá, že nejvíce zásahů JPO tvoří technické havárie, pak následují dopravní nehody a na třetím místě jsou požáry. Mezi technické havárie patří například otevření uzavřených prostor, transport pacienta, vyproštění osob z výtahu, likvidace spadlých stromů, čerpání vody z objektů, odvětrávání prostor apod.

V roce 2016 bylo zaznamenáno celkem 6165 spoluprací se složkami IZS a dalšími subjekty. Nejčastěji jednotky PO spolupracovaly s PČR (v 60,4 % případů) a ZZS (v 27,2 % případů). Jednotky HZS KHK spolupracovaly u 1672 s Jednotkami sboru dobrovolných hasičů obcí [16].

V roce 2016 vzniklo na území KHK celkem 806 požárů. Při požárech došlo k usmrcení 6 osob a zranění 63 osob. Při zdolávání požárů bylo dále zraněno 9 profesionálních a 1 dobrovolný hasič. Nejvíce požárů bylo v okrese Hradec Králové (264), nejméně v okrese Rychnov nad Kněžnou (105). Nejvyšší přímé škody byly požáry způsobeny v okrese Náchod (18 925,90 tis. Kč), nejnižší škody byly způsobeny v okrese Jičín (9 298,50 tis. Kč). Celkově byly požáry v roce 2016 způsobeny přímé škody ve výši 60 481 tis. Kč. Zásahem jednotek požární ochrany byly uchráněny hodnoty na majetku v celkové výši 623 723 tis. Kč [16].

Tabulka 8 - Počet zásahů jednotek požární ochrany po územních odborech v KHK. ^[13]

ÚZEMNÍ ODBOR	CELKEM	HZS KHK	JSDH obcí	HZS podniku	JSDH podniku	JSDH nezařazený
Hradec Králové	2 315	1 615	632	47	14	2
Jičín	1 169	798	319	57	0	0
Náchod	1 831	1 169	640	12	10	0
Rychnov nad Kněžnou	1 631	845	524	259	0	0
Trutnov	1 851	1 061	673	15	1	1
Královehradecký kraj	8 699	5 479	2 788	390	25	3
Porovnání s rokem 2015	- 856	- 443	- 512	+ 89	+ 3	0

Jednotky požární ochrany provedly v roce 2016 na území KHK celkem 8699 zásahů, což je oproti roku 2015 o pokles o 856 zásahů [16]. Přehled zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za období od roku 2010 až 2016 je v příloze 1.

Nejvíce událostí v KHK řeší JPO kategorie JPO I - HZS KHK a na druhém místě JPO kategorie JPO II, JPO III, JPO V - JSDH obcí. V roce 2016 nejvíce zasahovali JPO z územního odboru (dále jen ÚO) Hradec Králové. Naopak nejméně zásahů měli JPO z ÚO Jičín. Mezi JSDH obcí v KHK měli nejvíce zásahů JSDH obcí z ÚO Trutnov a nejméně JSDH obcí z ÚO Jičín [16].

2.4 Jednotka sboru dobrovolných hasičů

Dobrovolní hasiči vykonávají činnost v JSDH na základě principu dobrovolnosti. Činnost dobrovolného hasiče v JSDH se při hašení požáru a jiných MU považuje za výkon občanské povinnosti. Na rozdíl od činnosti v JSDH při nařízeném cvičení nebo nařízené odborné přípravě je to úkonem v obecném zájmu. Ke zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti JSDH se mohou do těchto jednotek zařadit i osoby vykonávající tuto službu jako svoje hlavní zaměstnání. Obec rozhoduje o zaměstnání hasičů v JSDH [17].

Zvláštní význam mají JSDH zařazené do kategorie JPO II. Členové jsou určeni velitelem jednotky k pracovní pohotovosti mimo pracoviště, kterým je hasičská zbrojnice. Velitel jednotky pro systém pohotovosti zpracovává plán výkonu služby členů jednotky, kterým rovněž určuje členy jednotky k pohotovosti pro provádění požárního zásahu nebo záchranných prací jednotkou. U členů jednotky činných na základě dohody o pracovní činnosti se postupuje obdobně. Výkon služby je organizován na směny o minimálním stavu čtyř členů na směnu (velitel, strojník a dva hasiči). Směny se zpravidla střídají pravidelně po dnech, nebo v týdenním režimu výkonu služby na zbrojnici jednotky a v nařízené pohotovosti v místě bydliště [17].

2.4.1 Zřizování jednotek PO

Zabezpečování požární ochrany na území obce je již historicky svěřeno do pravomocí obcí, které již v minulosti zřizovaly různé hlásné služby, svými předpisy nařizovaly každému občanovi pomáhat při hašení požárů a poskytovat k tomu své věcné prostředky. Od sedmdesátých let 19. století začaly obce zřizovat první české hasičské sbory dobrovolných hasičů i profesionálních hasičů za účelem ochrany před požáry. Tyto sbory plnily úlohu nejen v oblasti hašení požárů, ale i v oblasti samaritánské a společenské [18].

V současné době základní páteř systému plošného pokrytí území krajů jednotkami PO tvoří jednotky HZS krajů, které jsou při své činnosti významnou měrou doplňovány a podporovány JSDH obcí (1). Zřizování JSDH ukládá zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, v § 29. Ministerstvo vnitra (dále jen MV) - generální ředitelství (dále jen GŘ) HZS ČR vydalo v roce 2014 souladu s § 24 odst. 1 písm. i) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, doporučený postup pro zřizování těchto

jednotek PO. Tento dokument vychází z právních předpisů na úseku PO, obecního zřízení a ochrany obyvatelstva. Metodika představuje ucelený postup zřizování JSDH po všech potřebných náležitostech [18].

2.4.2 Výkon služby

Výkon služby a organizaci v JSDH definuje vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů. Jednotky se dále řídí pokynem generálního ředitele HZS ČR ze dne 8. 6. 2009, který stanovil Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků. Kde jsou přesně definované minimální početní stavy členů JSDH obce (viz tabulka 6). Jednotky se dále řídí dle bojového a cvičebního řádu vydaného GŘ HZS ČR [19].

Tabulka 9 - Základní minimální početní stavy členů JSDH obce. ^[18]

Funkce v jednotce	Kategorie jednotek PO					
	II/1	II/2	III/1	III/2	V	N
Velitel jednotky	1	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2	2
Strojník (řidič)	3	6	4	6	2	2
Hasič	6	12	5	12	4	4
Celkem	12	24	12	24	9	9

2.5 Vývoj legislativy jednotek sboru dobrovolných hasičů v ČR

Historický vývoj dobrovolných hasičů je dlouhý, protože dobrovolní hasiči pomáhají občanům v nouzi už přes 150 let. Dobrovolní hasiči využívali ke vzdělávání příručky velitelů a strojníků. V této podkapitole bude představen vývoj legislativy JSDH v oblasti vzdělávání JSDH v ČR. Tento vývoj legislativy JSDH není, tak dlouhý, protože vznik ČR je datován k 1. 1. 1993. Za čtyřicet let prošlo legislativa několika změnami. Podstatné změny legislativy JSDH představím v této podkapitole. Před samotným vznikem ČR, vstoupil v České socialistické republice v platnost (17. 12. 1985), jeden z hlavních zákonů a to zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. Tento zákon prošel celkem sedmnácti změnami (novely) viz tabulka 7 [20].

Tabulka 10 - Provedené změny zákona č. 133/1985 Sb., o PO.^[21]

Číslo verze	Provedené změny zákona	
	Znění od - do	Novely
17	01.08. 2017	229/2016 Sb.
16	01.01. 2016 - 31. 07. 2017	320/2015 Sb.
15	01.05. 2014 - 31. 12. 2015	64/2014 Sb.
14	01.01. 2014 - 30. 04. 2014	303/2013 Sb., 344/2013 Sb.
13	01.01. 2013 - 31. 12. 2013	350/2012 Sb.
12	01.01. 2012 - 31. 12. 2012	341/2011 Sb., 350/2011 Sb.
11	01.01. 2011 - 31. 12. 2011	281/2009 Sb.
10	01.01. 2007 - 31. 12. 2010	186/2006 Sb.
9	01.01. 2006 - 31. 12. 2006	413/2005 Sb.
8	01.01. 2003 - 31. 12. 2005	320/2002 Sb.
7	01.01. 2001 - 31. 12. 2002	237/2000 Sb., 320/2002 Sb.
6	02.04. 2000 - 31. 12. 2000	71/2000 Sb.
5	01.08. 1998 - 02. 04. 2000	163/1998 Sb.
4	01.01. 1995 - 31. 07. 1998	203/1994 Sb., 237/2000 Sb., 320/2002 Sb.
3	01.04. 1994 - 31. 12. 1994	40/1994 Sb.
2	24. 11. 1990 - 31. 03. 1994	425/1990 Sb.
1	01. 07. 1986 - 23. 11. 1990	-
0	17. 12. 1985	-

Účelem zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při MU. Stanovením povinností ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinností jednotek PO [21].

K představenému zákonu o požární ochraně byla vydaná vyhláška s účinností od 1. 7. 1986 č. 37/1986 Sb., vyhláška ministerstva vnitra České socialistické republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady o požární ochraně [22]. Následně byla vyhláška k 6. 2. 1996 zrušena a nahrazenou novou vyhláškou č. 22/1996 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra, kterou se upravují podrobnosti o úkolech jednotek požární ochrany, stanoví se činnost osob zúčastněných na jejich plnění a zásady velení při zásahu [23]. K 23. 07. 2001 byla vyhláška zrušena a nahrazena vyhláškou č. 247/2001 Sb., vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany [12].

Vyhláška č. 247/2001 Sb. prošla s účinností od 15. 6. 2005 novelou č. 226/2005 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany [24]. Tato novela byla s účinností od 15. 6. 2012 nahrazenou novou novelou č. 200/2012 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb. Vyhláška řeší jednotky PO, odbornou způsobilost, odbornou přípravu, způsob prokazování oprávnění hasičů, medaile a stejnokroje [25].

K zákonu č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, vydala vláda nařízení č. 172/2001 Sb., nařízení vlády k provedení zákona o požární ochraně [26]. Nařízení vlády s účinností od 1. 1. 2003 prošlo novelizací č. 498/2002 Sb. Nařízení vlády stanovuje podmínky akceschopnosti JSDH vybraných obcí, způsob poskytování náhrady ušlého výdělku členů JSDH obce, systém pracovní pohotovosti mimo pracoviště členů a odměny za ně. Nařízení vlády stanovuje minimální podmínky, rozsah poskytování péče zasahujícím osobám, druhy požární dokumentace, její obsah a vedení dokumentace [27].

2.6 Odborná příprava jednotek sboru dobrovolných hasičů

Odborná příprava zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu, součástí odborné přípravy je i požární sport (§ 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů). Tělesná příprava zahrnuje všeobecnou tělesnou přípravu zaměřenou na udržení fyzické zdatnosti a rozvoj pohybových vlastností a speciální tělesnou přípravu odpovídající charakteru činnosti při zásahu jednotek např. nejtvrdší hasič přežije. Speciální tělesnou přípravou jsou disciplíny požárního sportu a také cvičení s prvky hasičské, lezecké, potápěčské a záchranářské činnosti a práce na vodě. Odborná příprava zahrnuje i prověřovací, taktická cvičení a kondiční jízdy [21].

Každý člen JSDH musí být proškolen 1 x 2 roky o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Zodpovídá za to velitel JSDH a musí být o proškolení vyhotoven písemný protokol [19].

Z pohledu právních předpisů je problematika odborné přípravy řešena jednak v souladu s ustanovením § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 32 až 40 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, a pro zabezpečení jednotného provádění

odborné přípravy JSDH . V souladu s výše uvedeným byl vydán pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 3/2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků (dále jen „Pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014“) [28].

Pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014 definuje odbornou přípravu do 4 základních oblastí:

- základní odborná příprava členů JSDH;
- pravidelná odborná příprava členů JSDH;
- odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti;
- odborná příprava absolvovaná v rámci specializačních kurzů [28].

2.6.1 Základní odborná příprava členů JSDH

Dobrovolný hasič může samostatně vykonávat službu při zdolávání požáru a jiných MU až po absolvování základní odborné přípravy dle § 72 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů [21].

V souladu s právním předpisem (§ 40 odst. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů) se musí každý člen JSDH zúčastnit a úspěšně absolvovat základní odbornou přípravu v rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin nejpozději do jednoho roku od zařazení do JSDH. Obsah základní odborné přípravy člena JSDH je uveden v příloze č. 1 pokynu GŘ HZS ČR č. 3/2014 viz příloha 2 [28].

Velitel JSDH zodpovídá a organizuje u svých členů základní odbornou přípravu dle § 35 odst. 2 a 4 a § 40 odst. 5 vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Další možností pro velitele JSDH je poslat člena na vykonání základní odborné přípravy do vzdělávacího zařízení MV- GŘ HZS ČR, HZS kraje nebo vzdělávacího zařízení spolku působícího na úseku PO - Ústřední hasičská škola (dále jen ÚHŠ) Jánské Koupele a ÚHŠ Bílé Poličany. U takto prováděné základní odborné přípravě člena JSDH se provede přezkoušení člena JSDH. V případě úspěšného absolvování základní odborné přípravy se vydá potvrzení o jejím absolvování [28].

Hasiči pro používání izolačního vzduchového dýchacího přístroje (dle § 37 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů) se základní odborná příprava prodlužuje o absolvování specializačního kurzu „Nositel dýchací techniky“ [28].

2.6.2 Pravidelná odborná příprava JSDH

Členové JSDH jsou povinni se zúčastňovat v určeném rozsahu pravidelné odborné přípravy dle § 72 odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů., kterou organizují velitelé JSDH a vedou o ní dokumentaci dle Čl. 4 odst. 4 písm. b) a čl. 8 Pokynu GŘ HZS ČR č. 25/2009, kterým se stanoví Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků [28].

Témata pravidelné odborné přípravy na výcvikový rok dobrovolné jednotky stanovuje velitel jednotky. Při tom vychází z předurčenosti jednotky k záchranným pracím nebo k ochraně obyvatelstva, z normy znalostí hasičů (Pokyn GŘ HZS ČR č. 54/2013, kterým se stanovují normy znalostí hasičů) a rovněž z témat pravidelné odborné přípravy jednotek PO a příslušníků HZS ČR na příslušný kalendářní rok, které vydává MV - GŘ HZS ČR [28]. Témata stanovená na rok 2017 viz příloha 3. Pravidelná odborná příprava člena JSDH v kalendářním roce probíhá v minimálním rozsahu 40 hodin [30].

Pro JSDH obcí kategorie JPO II a JPO III se doporučuje pravidelná odborná příprava v rozsahu minimálně 40 % (16 hodin) vykonávat ve spolupráci s HZS kraje na stanicích HZS kraje, zejména těch, v jejichž zásahovém obvodu je JSDH obce dislokována např. formou stáže členů nebo celé JSDH obce. Při stáži se mohou účastnit a podílet na zásahu jednotky HZS kraje u MU. Další podrobnosti o pravidelné odborné JSDH včetně pravidelné odborné přípravy JSDH předurčených k záchranným pracím stanovuje zvláštní předpis (Příloha č. 3 Pokynu GŘ HZS ČR č. 57/2013, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek PO a příslušníků HZS ČR) [31].

2.6.3 Odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti,

Strojníci, velitelé družstev a velitelé JSDH mohou své funkce vykonávat jen s požadovanou odbornou způsobilostí (§ 72 odst. 1 a odst. 5 zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.) Odbornou způsobilost prokazují při ustanovení do funkce v JSDH, nejpozději však do 1 roku od ustanovení do funkce, zkouškou odborné způsobilosti s platností na 5 let od data vykonání zkoušky [21].

Odborná příprava strojníků, velitelů družstev a velitelů JSDH je vždy zakončena zkouškou odborné způsobilosti a po jejím úspěšném absolvování se absolventu vydává osvědčení o odborné způsobilosti nebo se stávající osvědčení o odborné způsobilosti prodlužuje o 5 let. Odborná příprava se dělí na:

- **odbornou přípravu k získání odborné způsobilosti** (dále jen „odborná příprava k získání způsobilosti“);
- **odbornou přípravu k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti** (dále jen „odborná příprava k prodloužení způsobilosti“) [28].

Odborná příprava k získání způsobilosti se provádí v odborných kurzech vzdělávacích zařízeních MV - GŘ HZS ČR, u HZS krajů nebo ve vzdělávacích zařízeních určených MV - GŘ HZS ČR např. ÚHŠ Jánské Koupele a ÚHŠ Bílé Poličany v rozsahu a podle osnov vydaných MV - GŘ HZS ČR. Odbornou přípravu k prodloužení způsobilosti organizuje a provádí HZS kraje v rozsahu a podle osnov vydaných MV - GŘ HZS ČR dle § 34 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 247/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů [28].

Obec, který zřizuje JSDH, zajišťuje ve spolupráci s velitelem dobrovolné jednotky účast strojníků, velitelů družstev a samotného velitele JSDH na odborné přípravě k získání způsobilosti nebo prodloužení způsobilosti [28].

K zabezpečení odborné přípravy k získání a prodloužení způsobilosti HZS kraje vypracuje „Plán odborné přípravy dobrovolných jednotek“ na každý kalendářní rok, v němž stanoví termíny a místo konání jednotlivých druhů příprav. Do plánu je možno zahrnout i termíny pravidelné a základní odborné přípravy dobrovolných jednotek organizované HZS kraje v podobě specializačních kurzů pro členy nebo instrukčně metodických zaměstnání (dále jen „IMZ“) pro vybrané funkce a činnosti, dále termíny taktických nebo prověřovacích cvičení atd. [28].

Odborná příprava velitelů družstev a velitelů JSDH se rozděluje na:

- **odborná příprava k získání způsobilosti** - v rozsahu 40 hodin prezenční formou nebo v rozsahu 24 hodin prezenční formou při absolvování osnovami určené části kurzu V-40 e-learningovou formou; absolvují členové v kurzu „V-40 velitelů družstev a velitelů JSDH obcí“;
- **odborná příprava k prodloužení způsobilosti** - v rozsahu 8 hodin. Absolvují všichni velitelé jednotek a velitelé družstev každoročně, minimálně však třikrát v průběhu

5 let od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti v kurzu „V-8 příprava k prodloužení platnosti odborné způsobilosti velitelů družstev a velitelů JSDH“. Po této odborné přípravě (po pěti letech od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti) se podrobí jen zkoušce odborné způsobilosti k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti. Pokud se v průběhu pěti let od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti nezúčastní alespoň tři uvedených odborných příprav v kurzu V-8 hodin, musí po pěti letech od vydání nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti absolvovat odbornou přípravu k získání způsobilosti [28].

Odborná příprava strojníků JSDH obcí kategorie JPO II a JPO III se rozděluje na:

- **odborná příprava k získání způsobilosti** - v rozsahu 40 hodin prezenční formou nebo v rozsahu 24 hodin prezenční formou při absolvování osnovami kurzu určené části kurzu S-40 e-learningovou formou; absolvují členové v kurzu „S-40 strojníků JSDH obcí“;
- **odborná příprava k prodloužení způsobilosti** - absolvují všichni strojníci jednotek SDH obcí kategorie JPO II a JPO III až po pěti letech od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti v kurzu „S-16 strojníků JSDH obcí“ [28].

Odborná příprava strojníků JSDH obcí kategorie JPO V, které disponují cisternovými automobilovými stříkačkami (dále jen CAS) nebo automobilovými stříkačkami (dále jen AS) se rozděluje na:

- **odborná příprava k získání způsobilosti** - v rozsahu 16 hodin prezenční formou; absolvují členové v kurzu „S-16 strojníků JSDH obcí“;
- **odborná příprava k prodloužení způsobilosti** - absolvují všichni strojníci JSDH obcí kategorie JPO V až po pěti letech od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti v kurzu „S-16 strojníků JSDH obcí“ [28].

Odborná příprava strojníků JSDH obcí kategorie JPO V, které nedisponují CAS nebo AS se rozděluje na:

- **odborná příprava k získání způsobilosti** - v rozsahu 8 hodin prezenční formou; absolvují členové v kurzu „S-8 strojníků JSDH obcí“;

- **odborná příprava k prodloužení způsobilosti** - absolvují všichni strojníci JSDH obcí kategorie JPO V a až po pěti letech od vydání osvědčení nebo od prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti v kurzu „S-8 strojníků JSDH obcí“ [28].

Tabulka 11 - Odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti. ^[28]

Funkce	Odborná příprava k získání způsobilosti	Odborná příprava k prodloužení způsobilosti
Velitelé družstev a velitelé JSDH obcí a JSDH podniků	40 hodin	8 hodin minimálně 3 krát v průběhu pěti let nebo znovu 40 hodin po pěti letech
Strojníci JSDH obcí kategorie JPO II a JPO III	40 hodin	16 hodin po pěti letech
Strojníci JSDH obcí kategorie JPO V a JSDH podniků, které disponují CAS nebo AS	16 hodin	16 hodin po pěti letech
Strojníci JSDH obcí kategorie JPO V a JSDH podniků, které nedisponují CAS nebo AS	8 hodin	8 hodin po pěti letech

2.6.4 Odborná příprava absolvovaná v rámci specializačních kurzů

Vybrané funkce v JSDH a velitelem JSDH určené členové vykonávající speciální činnosti v JSDH, musí absolvovat v rámci odborné přípravy specializační kurzy zakončené ověřením odborných znalostí a vydáním potvrzení o absolvování kurzu. Jsou to zejména tyto funkce a specializační kurzy:

- **technik technické a chemické služby JSDH**, absolvují technici dobrovolné jednotky v kurzu „TCH-16 technik dobrovolné jednotky PO“ v rozsahu 16 hodin;
- **nositel dýchací techniky**, absolvují určené členové JSDH v kurzu „nositelů dýchací techniky“ (dále jen NDT) v rozsahu 16 hodin. V rámci pravidelné odborné přípravy procvičí použití izolačních vzduchových dýchacích přístrojů nejméně jedenkrát za tři měsíce;

- **technik ochrany obyvatelstva v JSDH obce**, absolvují určené členové, technici ochrany obyvatelstva nebo velitelé družstev pro ochranu obyvatelstva JSDH obce v kurzu „TOOB-16 technik ochrany obyvatelstva“ v rozsahu 16 hodin;
- **základy zdravotnických znalostí pro členy JSDH**, absolvují určené členové dobrovolných jednotek v kurzu „Základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek PO“ v rozsahu 16 hodin;
- **obsluhovatel motorové pily v jednotce PO**, absolvují určené členové JSDH v kurzu „Obsluhovatele motorových pil v jednotce PO“ v rozsahu 66 hodin;
- **práce na vodě pro členy dobrovolných jednotek PO**, absolvují určené členové dobrovolných jednotek v kurzu „Práce na vodě pro členy JSDH“ v rozsahu 16 hodin;
- **člen JSDH obce, předurčené k zásahům při silničních dopravních nehodách zabezpečující odbornou úroveň připravenosti JSDH obce k záchranným pracím při dopravních nehodách.** Kurz absolvují určené členové jednotky SDH obce v kurzu „Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel“ v rozsahu 40 hodin, který je doplněn kurzem „základy zdravotnických znalostí pro členy JSDH“ v rozsahu 16 hodin. Podmínkou k zařazení dobrovolné jednotky do předurčenosti k záchranným pracím při silničních dopravních nehodách je úspěšné absolvování této odborné přípravy minimálně u 50 % členů této jednotky [28].

Specializační kurzy se provádí podle osnov vydaných MV - GŘ HZS ČR a uskutečňují se ve vzdělávacích zařízeních MV - GŘ HZS ČR, u HZS krajů nebo ve vzdělávacím zařízení spolku působícího na úseku PO - ÚHŠ Jánské Koupele a ÚHŠ Bílé Poličany [28].

Členové JSDH mohou absolvovat dále nespécifikované specializační kurzy, které nejsou uvedeny v pokynu GŘ HZS ČR č. 3/2014 organizované MV - GŘ HZS ČR, pokud jsou tyto kurzy dle osnov určeny také pro JSDH nebo dle potřeby a požadavků na obsluhu vybraných věcných prostředků PO nebo požární techniky [28].

Pokud mají JSDH ve výbavě analogové radiostanice, musí v rámci odborné přípravy mít způsobilost dle řádu analogové radiové sítě (dále jen ARS). Odborná příprava obsluh prostředků ARS je součástí stanovené pravidelné odborné přípravy jednotek PO. Obsluha prostředků ARS se prokazatelně zúčastňuje pravidelné odborné přípravy minimálně 1x ročně ve smyslu platných právních předpisů. Obsahem pravidelné odborné přípravy je rovněž seznámení s novinkami a poznatky v oblasti spojové služby. Prokazatelné přezkoušení znalostí v oblasti spojové služby se provádí 1x za 3 roky pro všechny obsluhy prostředků ARS

a provádí je zpravidla ten, kdo provedl pravidelnou odbornou přípravu. K prokazatelnému přezkoušení může HZS kraje ustanovit komisi [32].

2.6.5 Prověřovací a taktická cvičení

Taktická a prověřovací cvičení jednotek PO, která vychází z § 72 odst. 4 zákona č. 133/1985 Sb., o PO, ve znění pozdějších předpisů, a § 36 odst. 1 písm. c) a § 39 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO, ve znění pozdějších předpisů a také taktická a prověřovací cvičení složek IZS, která řeší §§ 17 zákona č. 239/2000 Sb., o IZS a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS, ve znění pozdějších předpisů [21].

Prověřovací cvičení je určeno k prověření akceschopnosti jednotek PO, JSDH o cvičení dopředu neví. Součástí tohoto cvičení může být i vyhlášení cvičného požárního poplachu. Taktické cvičení se provádí za účelem přípravy jednotek PO nebo štábů na zdolávání požárů nebo záchranné práce při MU, členové jednotky o cvičení dopředu ví včetně rámce činností, které budou při cvičení vykonávat. Taktická a prověřovací cvičení organizují velitelé jednotek PO v souladu s ročním plánem odborné přípravy jejich jednotky PO [21].

2.6.6 Kondiční jízdy

Na základě §36 vyhláška č.247/2001Sb. o organizaci a činnosti jednotek PO ve znění pozdějších předpisů je každý řidič požárního vozidla s právem přednostní jízdy, který v průběhu 4 týdnů neřídil požární automobil určený pro výjezd k zásahu anebo jiné motorové vozidlo stejné hmotnostní kategorie, povinen bezodkladně absolvovat kondiční jízdu v délce nejméně 10 km bez použití výstražného zařízení [12].

2.6.7 Pomůcky pro odbornou přípravu

Hlavním pomocníkem pro vzdělávání hasičů v JSDH je souhrn metodických předpisů pro činnost jednotek požární ochrany, kde najdeme důležité informace jako aktuální a souhrnný přehled předpisů z oblasti Cvičebního a Bojového řádu, Řádů odborných služeb, Konspektů odborné přípravy a ostatní metodiky pro činnost hasičů na místě zásahu, pomůcky pro velitele jednotky a videa z první pomoci. Tento souhrn vydává Česká asociace hasičských důstojníků o. s. ve spolupráci s MV - GŘ HZS ČR a s HZS Olomouckého kraje, v současné

době je 13. vydání (Prosinec 2016) na CD - ROM nebo na webových stránkách [32]. Opravdu je to užitečný pomocník pro vzdělávání jednotky a dále JSDH využívají ke školení prezentace a materiály z webových stránek „hasiči- vzdělávání“ [34].

Bojový řád jednotek PO je vydáván formou pokynů generálního ředitele HZS. Obsahuje jednotlivé metodické listy, které jsou podle svého zaměření rozděleny do následujících kapitol obecné zásady, nebezpečí, řízení, požární zásah, součinnost, technický zásah, nebezpečné látky, dopravní nehody, ochrana obyvatelstva [35].

Cvičební řád jednotek PO je vydáván formou pokynů generálního ředitele HZS. Obsahuje jednotlivé metodické listy, které jsou podle svého zaměření rozděleny do následujících kapitol technický výcvik, pořadový výcvik, práce ve výškách a nad volnou hloubkou, prováděcí předpisy [36].

Konspekty odborné přípravy jednotek PO obsahují jednotlivé metodické listy, které jsou podle svého zaměření rozděleny do následujících kapitol požární taktika (základy požární taktik, záchranné práce, hasební prostředky, věcné prostředky), metody zdolávání požárů, dopravní nehody [37].

Katalogový soubor typová činnost složek IZS při společném zásahu vydává MV- GR HZS ČR odbor IZS a výkonu služby. Typová činnost obsahuje postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na druh a charakter mimořádné události [30]. V současné době obsahuje celkem 15 typových činností. Mezi typové činnosti např. patří špinavá bomba, zásah složek IZS u MU s velkým počtem raněných, chřipka ptáků, reakce na chemický útok v metru, Amok (útok aktivního střelce) [38].

2.7 Speciální služby u jednotek sboru dobrovolných hasičů

Velitel JSDH zpravidla kategorie JPO II a III nemůže sám zvládat zabezpečení funkčnosti a akceschopnosti jednotky, proto pověří hasiče k plnění dílčích úkolů tzv. speciální služby. Tito pověřeni členové zajišťují v jednotce například činnosti spojené s výcvikem, odbornou přípravou, přípravou na plnění úkolů ochrany obyvatelstva, prevence nebo vedení veškeré evidence techniky, věcných prostředků či zabezpečování jejich pravidelných revizí, kontrol a údržby. Jde tedy převážně o plnění úkolů speciálních služeb podle § 5 odst. 2 až 4 a 7 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek PO ve znění pozdějších

předpisů. Mezi speciální služby patří strojní služba, chemická služba, technická služba, spojová služba a informační služba. JSDH se týkají zejména služby strojní, chemická, technická a JSDH vybavených radiostanicemi i spojová služba. Při tomto určování přihlíží velitel JSDH k potřebám jednotky a jejímu vybavení. Je vhodné, aby kromě strojníků (strojní služba) byla pro péči o další věcné prostředky PO ve vybavení JSDH zřízena funkce technika (technické služby) [18].

Péče o techniku a věcné prostředky JSDH upravuje pokyn generálního ředitele HZS ČR ze dne 8. 6. 2009, který stanovil Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků [18].

Strojní služba udržuje provozuschopnost požární techniky a věcných prostředků PO vybavených pohonnou částí včetně jejich základního příslušenství, hydraulických vyprošťovacích zařízení. Dále zajišťuje údržbu v opravárenských, diagnostických a dalších obdobných zařízeních. Zajišťují pravidelné kontroly a revize požární techniky a věcných prostředků PO [18].

Chemická služba udržuje provozuschopnost věcných prostředků PO, zejména prostředků pro práci s nebezpečnými látkami, pro dekontaminaci, pro detekci plynů a nebezpečných látek, hasiv a prostředků pro práci pod hladinou. Dále poskytuje odbornou podporu při zásahu jednotek v prostředí nebezpečných látek na místě zásahu a pro ochranu obyvatel. Zajišťuje jejich pravidelné kontroly a revize např. dýchací přístroje [18].

Technická služba udržuje provozuschopnost věcných prostředků PO, zejména požárních hadic, požárních armatur, záchranných pneumatických a vyprošťovacích zařízení bez motorového pohonu, prostředků pro práci ve výšce, nad volnou hloubkou nebo pro činnost na vodní hladině. Zajišťuje jejich pravidelné kontroly a revize např. nastavovacích žebříků [18].

Spojová služba udržuje v provozu linkové a rádiové přenosové prostředky včetně zařízení systému varování a vyrozumění včetně jejich koncových zařízení a provádí dohled rádiové sítě PO. Informační služba udržuje v provozu informační systémy včetně koncových zařízení sítí a prostředky výpočetní techniky a provádí dohled přenosových sítí [18].

JSDH rovněž udržuje provozuschopnost svěřených prostředků ochrany obyvatelstva (stany, elektrocentrály, čerpadla, vysoušeče, prostředky pro nouzové přežití apod.). Velitel JSDH to zpravidla pověří na starosti technikovi ochrany obyvatelstva v JSDH [18].

3 CÍLE PRÁCE

Cílem diplomové práce je zhodnocení současného stavu a nalezení možností zvýšení efektivity systému vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH. Cílem teoretické části práce je popsat úkoly, organizaci a požadavky na vzdělávání JSDH. Záměrem je dále nastínění historického vývoje legislativy v oblasti vzdělávání JSDH v ČR a také analýza současného systému vzdělávání JSDH z hlediska jednotlivých kategorií hasičů.

V praktické části je cílem analýza jednotlivých částí systému vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH a současného legislativního rámce, kde bude provedena komparace výsledků získaných ve vybraných ÚO v KHK. V této části práci bude provedena komparace vzdělávání dobrovolných hasičů v ČR, Slovenské republice a v Polsku. V závěru budou na základě analýz, komparací, studia zahraničních zkušeností stanovena doporučení, jak systém vzdělávání JSDH zefektivnit, zatraktivnit a přiblížit praxi.

Celkové cíle této práce tedy jsou:

- zhodnocení systému vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH,
- historický vývoj legislativy v oblasti vzdělávání JSDH v ČR,
- analyzovat vzdělávání JSDH ve vybraných ÚO v KHK.

4 METODIKA

Při tvorbě diplomové práce byla využita metoda analýzy reálných faktů z praxe vzdělávání v rámci JSDH, analýza literárních zdrojů a statistik, dále byla použita metoda strukturovaných rozhovorů s odborníky JSDH a metoda komparace dat o vzdělávání v rámci HZS kraje, HZS ČR a zahraničních vzdělávacích systémů. Dále jsem využil vlastních zkušeností se systémem vzdělávání v rámci JSDH Úpice, JSDH Unhošť a při výkonu povolání na stanici ve Velkém Poříčí - HZS KHK (ÚO Náchod).

4.1 Analýza literárních zdrojů

K zjištění základních informací byla použita metoda analýzy literárních zdrojů. Především byla využita příslušná odborná literatura, právní dokumenty a internetové stránky HZS ČR vzdělávací portál jednotek PO. Pro analýzu bylo nezbytné detailní prostudování legislativy, která obsahuje vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH.

4.2 Rozhovor s odborníky

Rozhovory s odborníky probíhaly především na téma vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH. Rozhovor byl proveden s velitelem JSDH Úpice panem Petrem Jarým. Dále byl rozhovor veden s velitelem družstva panem Zdeňkem Jiroušek, který je i příslušník HZS KHK na stanici v Trutnově na pozici strojník.

Odborné konzultace byly vedeny:

- mjr. Ing. Martin Řehák, vedoucí pracoviště IZS a služeb - ÚO Náchod;
- kpt. Mgr. Tomáš Saifrt, vedoucí Učiliště PO Velké Poříčí;
- kpt. Ing. David Petřík, odd. IZS a služeb - KŘ a ÚO Hradec Králové;
- mjr. Mgr. Pavel Matějka, vedoucí pracoviště IZS a služeb - ÚO Trutnov;
- mjr. Bc. Michal Kalous, vedoucí pracoviště IZS a služeb - ÚO Rychnov nad Kněžnou;
- mjr. Ing. Ladislav Oborník, vedoucí pracoviště IZS a služeb - ÚO Jičín.

4.3 Komparace výsledků

V závěru budou výsledky analýz jednotlivých systémů vzdělávání JSDH komparovány na úrovni efektivity procesů vzdělávání mezi jednotlivými ÚO HZS KHK, mezi kraji a v rámci mezinárodních zkušeností hasičů. Výsledky komparace budou použity do návrhů změn procesů a systémů vzdělávání v JSDH.

5 VÝSLEDKY

Vzdělávání, odborná příprava dobrovolných hasičů v JSDH obcí v Královeshradském kraji, se řídí platnými právními předpisy, které platí pro všechny JSDH obce v ČR. Odborná příprava JSDH v ČR je řešena jednak v souladu s ustanovením § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 32 až 40 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, a pro zabezpečení jednotného provádění odborné přípravy JSDH. V souladu s výše uvedeným byl vydán pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 3/2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků [28]. Kompletní přehled odborné přípravy JSDH v ČR je v podkapitole 2.6 odborná příprava JSDH.

Pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014 je platný pro HZS kraje. Kde HZS kraje vydává rozkaz ředitele HZS kraje, kde pokyn generálního ředitele upraví a popřípadě doplní na dané místní podmínky. Rozkaz ředitele HZS KHK ze dne 5. února 2014, kterým se mění a doplňuje základní zaměření pravidelné odborné přípravy příslušníků HZS KHK, jednotek HZS podniků a jednotek SDH obcí a podniků v roce 2014 a pravidelná odborná příprava příslušníků HZS KHK nezařazených v jednotkách požární ochrany v roce 2014, tento rozkaz upravil pokyn generálního ředitele HZS ČR Č.3/2014, upravené změny se týkali pouze odborné přípravy příslušníků HZS KHK [39].

Jednotlivé ÚO se řídí platným rozkazem ředitele HZS KHK ze dne 5. února 2014, tak aby odborná příprava JSDH obcí v daném ÚO probíhala dle platného rozkazu. ÚO v rámci své působnosti provádějí nad rámec rozkazu školení, kurzy, stáže, IMZ, odborné konzultace apod. Tak aby si daný ÚO připravil JSDH obcí pro nastalé požáry a jiné MU. V podkapitolách budou přestaveny jednotlivé ÚO, jak provádějí odbornou přípravu nad rámec rozkazu ředitele. V KHK se nachází celkem pět ÚO, které jsou Náchod, Trutnov, Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Hradec Králové. Na obrázku 3 Královeshradský kraj - rozdělení ÚO je znázorněna mapa rozdělení ÚO v KHK. Žlutá barva znázorňuje ÚO Jičín, hnědá barva znázorňuje ÚO Trutnov, fialová barva znázorňuje ÚO Náchod, zelená barva znázorňuje ÚO Rychnov nad Kněžnou a modrá barva znázorňuje ÚO Hradec Králové. V příloze 4 je uveden počet JPO dle kategorie v KHK (stav k 31. 03. 2017).

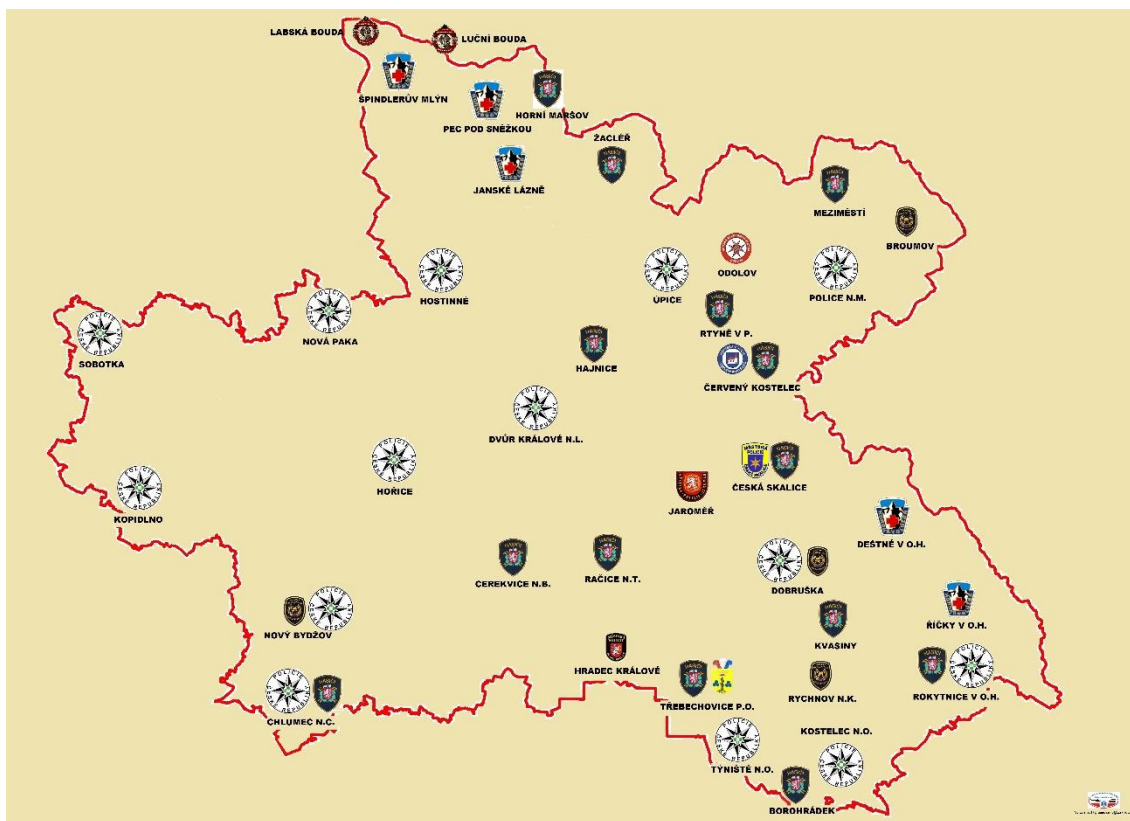
Obrázek 2 Královehradecký kraj - rozdělení ÚO. ^[40]

V KHK se provádějí každý rok prověřovací a taktická cvičení pro JPO. Téma cvičení zpravidla vychází z témat odborné přípravy na daný rok. Prověřovací i taktická cvičení se zaměřují i na vytipované objekty, kde by mohla nastat MU např. zimní stadion, kde došlo k úniku nebezpečné chemické látky. Přehled počtu prověřovacích a taktických cvičení je uveden v příloze 5.

HZS kraje pořádá specializační kurz „technik ochrany obyvatelstva v JSDH obce“ v rozsahu 16 hodin, zpravidla v pátek a v sobotu. Tento kurz se provádí zpravidla jednou ročně v učilišti PO ve Velkém Poříčí. Kurz je zaměřený na praktické procvičení speciálních úkolů ochrany obyvatelstva. Další specializační kurz, který pořádá HZS kraje je „vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel“ v rozsahu 40 hodin, který je doplněn kurzem „základy zdravotnických znalostí pro členy JSDH“ v rozsahu 16 hodin. Kurzy se pořádají dvakrát ročně zpravidla v dubnu a září v učilišti PO ve Velkém Poříčí.

V poslední době si JSDH v KHK pořizují automatizovaný externí defibrilátor (dále jen AED). Školení JSDH, kteří jsou vybavení AED, zajišťuje zdravotnická záchranná služba (dále jen ZZS) KHK. Je to nová role pro dobrovolné hasiče a v některých odlehlých lokalitách např. Krkonoše dost důležitá. Školení se účastní členové JSDH zpravidla v délce 6 hodin. Školení obsahuje teoretickou výuku a praktickou výuku, kde se provádí resuscitace za použití

AED. Školení se opakuje každý rok. Na obrázku 3 jsou vidět složky IZS v KHK, které disponují AED a poskytují občanů před lékařskou první pomocí. Celkem 14 JSDH disponuje AED v KHK (stav k 31. 3. 2017) [41].

Obrázek 3 Složky IZS vybavené AED v KHK. ^[41]

5.1 ÚO Náchod

V ÚO Náchodě provádějí nástupní kurz pro nové hasiče. Osnovy tohoto kurzu jsou v souladu se základní odbornou přípravou, tak aby po absolvování kurzu mohl vykonávat činnost u zásahu. Kurz je prakticky dost zaměřený, tak aby hasiči byli připraveni u zásahu. Kurz probíhá na požární stanici ve Velkém Poříčí.

Pro strojníky organizují dny strojníků dvakrát do roka v rozsahu 4 hodin, kde 2 hodiny tvoří praktické cvičení s CAS. Důraz je zde kladen na obsluhu čerpadla CAS a přenosných požárních stříkaček. Tyto dny probíhají na stanici ve velkém Poříčí.

V rámci odborné přípravy provádějí cyklické školení velitelů, které probíhá v rekreačním středisku u Brodského rybníka v Červeném Kostelci. V rámci výuky probíhají praktické ukázky a cvičení např. zásah na ropnou látku na vodě apod.

JSDH využívají pro výcvik NDT polygon na požární stanici ve Velkém Poříčí, kde dále využívají lezecký polygon „Jakub“ pro lezecký výcvik. JSDH kategorie II a III využívají odborné stáže na nejbližší požární stanici HZS v délce 12 hodin. Kde provádějí odborné výcviky většinou na téma odborné přípravy pro daný rok. V rámci odborné stáže vyjíždějí k MU spolu s kolegy ze stanice HZS.

Připravují a provádí společná prověřovací a taktická cvičení s JSDH. Například 15. 4. 2017 proběhlo prověřovací cvičení se zaměřením na vyhledávání osoby a požár mísrny směsí ve firmě SAAR GUMMI CZECH s.r.o. Červený Kostelec. Prověřovacího cvičení se účastnily JPO HZS stanice Náchod a JSDH Červený Kostelec. Taktické cvičení proběhlo například 26. 4. 2017 zaměřené na záchranu a třídění zraněných osob při železniční nehodě v Petrovickém tunelu ve Velkých Petrovicích. Jednalo se o taktické cvičení IZS, kde byl vyhlášen II. stupeň poplachu IZS. Jednalo se o náraz vlaku do spadlé konstrukce tunelu, ve vlaku se nacházelo 29 cestujících a z vlaku unikala nafta. Taktického cvičení se zúčastnily JPO HZS stanice Náchod, HZS stanice Broumov, HZSP SŽDC Česká Třebová, JSDH Bukovice, JSDH Police nad Metují, JSDH Velké Petrovice, JSDH Hronov, JSDH Velké Poříčí. JSDH Červený Kostelec a JSDH Náchod drželi pohotovost na stanicích.

5.2 ÚO TRUTNOV

Základní odborná příprava hasičů se provádí v ÚHŠ Bílé Poličany. Kurzy strojníků, velitelů, další specializační kurzy se provádějí také v ÚHŠ Bílé Poličany. ÚO Trutnov pak prodlužuje pouze u velitelů odbornou způsobilost v rámci každoročních cyklických školení, které probíhá dvakrát ročně. Dále organizujeme tzv. velitelské dny pro všechny, kterých se netýká zmíněná cyklická školení + JSDH obcí kategorie JPO V.

JSDH využívají odborné stáže na stanicích HZS v ÚO. Převážně se účastní JSDH kategorie JPO II a III. Stáž je v sobotu, vždy dvanáctihodinová od 7:00 do 19:00. Během stáže se jednotky zapojují jednak do běžné činnosti na stanici, probíhá jejich školení nebo výcvik většinou na téma, které si sami zvolí nebo co si chtějí vyzkoušet. V rámci stáže absolvují výcvik v polygonu s DP. Při výjezdu automaticky vyjíždějí s jednotkou HZS (vždy dohodnuto s KOPIS).

Pokud je potřeba o něčem novém informovat JSDH, pořádají se individuální školení na stanici HZS např. školení na informační portál PORT. ALL. Připravují a provádí společná

taktická a prověřovací cvičení s JSDH. Například 24. 4. 2017 proběhlo prověřovací cvičení na únik chlóru v krytém plaveckém bazénu v Trutnově. Prověřovacího cvičení se zúčastnili JPO HZS stanice Trutnov, JSDH Horní Staré Město, JSDH Mladé Buky. Taktické cvičení proběhlo například 6. 4. 2017 zaměřené na výbuch a destrukce stavební konstrukce, vyproštění osoby v areálu bývalého Texlenu v Trutnově. Taktického cvičení se účastnili JPO HZS stanice Trutnov, HZS stanice Hradec Králové, JSDH Horní Staré Město, JSDH Hajnice.

5.3 ÚO Rychnov nad Kněžnou

Základní odborná příprava hasičů se provádí v ÚHŠ Bílé Poličany. Kurzy strojníků, velitelů, další specializační kurzy se provádějí v ÚHŠ Bílé Poličany. ÚO Rychnov nad Kněžnou pak prodlužuje pouze u velitelů odbornou způsobilost v rámci každoročních cyklických školení, které probíhá dvakrát ročně. Dále organizujeme tzv. velitelské dny pro všechny, kterých se netýká zmíněná cyklická školení + JSDH obcí kategorie JPO V. Velitelské dny se pořádají dvakrát ročně.

JSDH využívají odborné stáže na stanicích HZS v ÚO. Převážně se účastní JSDH kategorie JPO II a III. Stáž jsou zpravidla o víkendu v rozsahu dvanácti hodin. Během stáže se jednotky zapojují jednak do běžné činnosti na stanici, probíhá jejich školení nebo výcvik většinou na téma, které si sami zvolí nebo co si chtějí vyzkoušet. Při výjezdu automaticky vyjíždějí s jednotkou HZS (vždy dohodnuto s KOPIS).

Připravují a provádí společná prověřovací a taktická cvičení s JSDH. Například 23. 7. 2016 proběhlo prověřovací cvičení na požár střechy závodu ESAB ve Vamberku pro JSDH Vamberk. Taktické cvičení proběhlo například 7. 6. 2016 zaměřené na únik nebezpečné látky, chlóru ve strojovně plaveckého bazénu v podzemním podlaží, kde dochází ke směšování chlóru s vodou v Rychnově nad Kněžnou. Taktického cvičení se zúčastnily JPO HZS stanice Rychnov nad Kněžnou, JSDH Rychnov nad Kněžnou.

5.4 ÚO Jičín

Základní odborná příprava hasičů se provádí v ÚHŠ Bílé Poličany. Kurzy strojníků, velitelů, další specializační kurzy se provádějí v ÚHŠ Bílé Poličany. ÚO Jičín pak prodlužuje

pouze u velitelů odbornou způsobilost v rámci každoročních cyklických školení, které probíhá dvakrát ročně. Pořádají kurz „Zdravotnických znalostí“.

JSDH využívají odborné stáže především kategorie JPO II a III v sídle nejbližší stanici HZS, zejména na stanici HZS v Jičíně. Zájem je zejména o výcvik NDT v zakouřeném prostředí a výcvik základů lezecké techniky. Za rok 2016 absolvovalo stáže celkem 12 jednotek.

Připravují a provádí společná taktická cvičení s JSDH. Například 23. 2. 2017 proběhlo prověřovací cvičení na záchranu propadnuté osoby v ledu na rybníce Fařina v Nové Pace pro JPO HZS stanice Nová Paka. Taktické cvičení proběhlo 15. 10. 2016 zaměřené na požár biografu Český Ráj v Jičíně. Taktického cvičení se účastnily JPO HZS stanice Jičín, JSDH Jičín.

5.5 ÚO Hradec Králové

Základní odborná příprava hasičů se provádí v ÚHŠ Bílé Poličany. Kurzy strojníků, velitelů, další specializační kurzy se provádějí v ÚHŠ Bílé Poličany. ÚO Hradec Králové pak prodlužuje pouze u velitelů odbornou způsobilost v rámci každoročních cyklických školení, které probíhá dvakrát ročně.

JSDH využívají odborné stáže na stanicích HZS v ÚO. Převážně se účastní JSDH kategorie JPO II a III. Stáž jsou zpravidla o víkendu v rozsahu dvanácti hodin. Během stáže se jednotky zapojují jednak do běžné činnosti na stanici, probíhá jejich školení nebo výcvik většinou na téma, které si sami zvolí nebo co si chtějí vyzkoušet. Při výjezdu automaticky vyjíždějí s jednotkou HZS (vždy dohodnuto s KOPIS).

Připravují a provádí společná prověřovací a taktická cvičení s JSDH. Například 30. 3. 2017 proběhlo prověřovací cvičení na požár opuštěného objektu, kde jsou uvězněné osoby pro JSDH Plácky v areálu letiště v Hradci Králové. Taktické cvičení proběhlo 28. 4. 2016 zaměřené na dopravní nehody letadla a vrtulníku při kolizi na zemi v areálu letiště v Hradci Králové. Taktického cvičení se účastnily JPO HZS stanice Hradec Králové, JSDH Černilov, JSDH Plácky, JSDH Malšova Lhota.

5.6 Shrnutí

Ve všech ÚO se pořádají cyklické školení velitelů JSDH a velitelů družstev JSDH a prodloužení odborné způsobilosti velitel JSDH a velitel družstva JSDH. Dále pořádají zpravidla dvakrát ročně velitelské dny kromě ÚO Hradec Králové.

V ÚO Náchod pořádají i strojnické dny pro strojníky JSDH zpravidla dvakrát ročně. Dále jako jediní z KHK pořádají základní kurz hasiče JSDH.

Ve všech ÚO se pořádají odborné stáže na stanicích HZS zpravidla pro kategorie JPO II a JPO III. Stáže probíhají zpravidla na nejbližší požární stanici HZS.

Prověřovací a taktická cvičení probíhají ve všech ÚO.

Přehled odborné přípravy v KHK podle ÚO viz tabulka 12.

Tabulka 12 Odborná příprava v KHK podle ÚO

Odborné příprava	ÚZEMNÍ ODBORY				
	Náchod	Trutnov	Jičín	Rychnov nad kněžnou	Hradec Králové
Velitelské dny	x	x	x	x	-
Prodloužení velitelské způsobilosti	x	x	x	x	x
Strojnické dny	x	-	-	-	-
Základní kurz hasiče JSDH	x	-	-	-	-
Odborné stáže	x	x	x	x	x
Prověřovací, taktická cvičení	x	x	x	x	x

Odborná příprava v KHK především v ÚO Trutnov, ÚO Jičín, ÚO Rychnov je obdobná jako odborná příprava v jednotlivých ÚO ve Středočeském kraji.

6 DISKUZE

Tato část práce obsahuje výsledky práce, shrnutí celé problematiky a zhodnocení práce. První sbory občanů, kteří se cvičili pro boj s požáry, vznikly v Německu, zejména v Berlíně, Hamburku a v dalších velkých městech. První sbor dobrovolných hasičů, avšak německý, založil rytmistr ve výslužbě Ferdinand Leitenberger v roce 1854 v Zákupích a další vznikl v roce 1861 v Liberci. První český sbor dobrovolných hasičů založil v roce 1864 Karel Krohn spolu s několika občany ve Velvarech. Další české dobrovolné hasičské sbory vznikaly ve městech Roudnice, Česká Kamenice, Rumburk, Kolín, Tábor, Kutná Hora, Nepomuk a později hromadně v řadě dalších měst a obcí [20]. Už přes 150 let dobrovolní hasiči, každý den dokazují, svojí obětavou prací, že při požáru nebo jiné MU jsou připraveni zasáhnout. Proto je důležité, aby dobrovolní hasiči byli řádně vyškoleni a vycvičeni, tak aby rychle a efektivně zasáhli.

Po rychlý a efektivní zásah je důležitá akceschopnost jednotky PO, která je přesně definovaná vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů. Akceschopnost jednotky je organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k provedení zásahu. Akceschopnost jednotky se skládá ze tří částí. První část je početní stav hasičů a vnitřní organizace jednotky jsou v souladu s ustanovením právního předpisu a jednotka je schopna uskutečnit výjezd k zásahu v časovém limitu dle zvláštního právního předpisu. Druhá část je odborná příprava, hasiči mají osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon funkce, kterou v jednotce zastávají, dle právního předpisu a v jednotce je prováděna pravidelná odborná příprava podle právního předpisu. V podkapitole 2.6 odborná příprava jednotek sboru dobrovolných hasičů je představena celá odborná příprava JSDH. Třetí část se týká požární techniky a věcných prostředků, kde za účelem provedení zásahu má jednotka připravenou požární techniku a věcné prostředky a jsou splněny podmínky pro použití požární techniky a věcných prostředků podle právního předpisu [19].

Odborná příprava je z jedním pilířů akceschopnosti jednotky a je důležitá pro samotný zásah. Zároveň chce neustále pracovat na jejím vývoji a zdokonalování. Tak aby, bylo vzdělávání dobrovolných hasičů jednodušší, ale i efektivní. Dobrovolní hasiči si tak osvojili dané činnosti potřebné pro záchranné a likvidační práce, aby u zásahu bez problému zvládli a efektivně zachránili občany, zvířata, majetek a životní prostředí. Důležité je aby osvojené činnosti dobrovolní hasiči neustále procvičovali, tak aby je neustále uměli.

Autor této diplomové práce se zaměřil podrobně na odbornou přípravu a možnosti zvýšení efektivity vzdělávání JSDH v ČR. Protože ve své bakalářské práci s názvem Akceschopnost a možnosti rozvoje jednotek sborů dobrovolných hasičů v Královéhradeckém kraji dospěl k problémům, které potencionálně ohrožují akceschopnost jednotek, které jsou především uvolňování hasičů ze zaměstnání, financování jednotky, zabezpečení výkonu služby, odborná příprava, prověřovací a taktická cvičení. Poukázal právě na tyto problémy, pro diplomovou práci si právě vybral odbornou přípravu [42].

Poukázal na problém s uvolňováním dobrovolných hasičů ze svých zaměstnání pro výjezd, odbornou přípravu, cvičení a výcvik. Zaměstnavatel má za povinnost dobrovolného hasiče uvolnit dle zákona č.133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Činnost v JSDH obce při hašení požáru, provádění záchranných prací při živelních pohromách a jiných MU se považuje za výkon občanské povinnosti. Činnost v JSDH obce při nařízeném cvičení nebo nařízené odborné přípravě je jiným úkonem v obecném zájmu. Zaměstnavatel není dostatečně motivován, aby hasiče zaměstnával. Nevyplatí se mu zaměstnávat hasiče, protože mu kdykoliv může odběhnout od práce a u některých zaměstnání to ani nelze např. příslušníci bezpečnostních sborů. V některých případech dá zaměstnavatel zaměstnanci na výběr, ať si vybere hasiči nebo práci. Zaměstnavatelé nemají výhody, když zaměstnávají dobrovolné hasiče na rozdíl od zaměstnavatelů v Německu, kteří mají úlevy na sociálním pojištění [42]. Problém s uvolňováním hasiče ze zaměstnání a s motivací zaměstnavatele uvolňovat dobrovolného hasiče poukázala i autorka Cekotová (2014), ve své diplomové práci s názvem Zefektivnění akceschopnosti jednotek požární ochrany na území obce s rozšířenou působností [43].

Jak už bylo zde uvedeno, odborná příprava dobrovolných hasičů v ČR je důležitá a jedna z hlavních součástí akceschopnosti jednotky. S odbornou přípravou souvisí prověřovací a taktická cvičení, je důležité, aby hasiči cvičili a byli připraveni pro nastalé zásahy.

Odborná příprava zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu, součástí odborné přípravy je i požární sport (§ 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů). Odborná příprava zahrnuje i prověřovací, taktická cvičení a kondiční jízdy. Za odbornou přípravu JSDH zodpovídá velitel JSDH, který vede dokumentaci ohledně odborné přípravy [21].

Z pohledu právních předpisů je problematika odborné přípravy řešena jednak v souladu s ustanovením § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 32 až 40 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, a pro zabezpečení jednotného provádění odborné přípravy JSDH . V souladu s výše uvedeným byl vydán pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014, který rozdělil odbornou přípravu do 4 základních oblastí. První oblastí je základní odborná příprava členů JSDH, které se musí zúčastnit a úspěšně absolvovat každý člen JSDH v rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin nejpozději do jednoho roku od zařazení do JSDH. Druhou oblastí je pravidelná odborná příprava členů JSDH, kterou absolvují všichni členové JSDH v minimálním rozsahu 40 hodin za každý kalendářní rok. Třetí oblastí je odborná příprava velitelů JSDH, velitelů družstev a strojníků k získání nebo prodloužení jejich odborné způsobilosti, která je stanovana podle kategorie JPO. Poslední čtvrtou částí je odborná příprava absolvovaná v rámci specializačních kurzů např. NDT, vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel, technik ochrany obyvatelstva, práce na vodě pro členy JSDH [28].

Odborná příprava dobrovolných hasičů v JSDH v KHK, se řídí platnými právními předpisy, které platí pro všechny JSDH obce v ČR. Pokyn GŘ HZS ČR č. 3/2014 je platný pro HZS kraje. Kde HZS kraje vydává rozkaz ředitele HZS kraje, kde pokyn GŘ upraví a popřípadě doplní na dané místní podmínky. Rozkaz ředitele HZS KHK ze dne 5. února 2014, kterým se mění a doplňuje základní zaměření pravidelné odborné přípravy příslušníků HZS KHK, jednotek HZS podniků a jednotek SDH obcí a podniků v roce 2014 a pravidelná odborná příprava příslušníků HZS KHK nezařazených v jednotkách požární ochrany v roce 2014, upravené změny se týkali pouze odborné přípravy příslušníků HZS KHK [39]. Stručný přehled odborné přípravy v KHK je zobrazen v tabulce 12.

HZS KHK pořádá v rámci odborné přípravy pro JSDH specializační kurzy „technik ochrany obyvatelstva v JSDH obce“ v rozsahu 16 hodin. Tento kurz se provádí zpravidla jednou ročně v učilišti PO ve Velkém Poříčí. Další specializační kurz, který pořádá HZS KHK je „vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel“ v rozsahu 40 hodin, který je doplněn kurzem „základy zdravotnických znalostí pro členy JSDH“ v rozsahu 16 hodin. Kurzy se pořádají dvakrát ročně zpravidla v dubnu a září v učilišti PO ve Velkém Poříčí.

Některé JSDH zpravidla kategorie JPO II a JPO III v KHK se vybavují AED. JSDH, tak vyjíždějí spolu se ZZS k osobám u kterých je náhlá srdeční zástava nebo je potřeba resuscitace postižené osoby. Před lékařská první pomoc je důležitá a hlavně v oblastech, kde jsou

delší dojezdové časy ZZS, tam právě ZZS KHK využívají JSDH, které jsou proškoleny a vybaveny AED. Školení JSDH zajišťuje ZZS KHK. Celkem 14 JSDH disponuje AED v KHK, stav k 31. 3. 2017 [41].

KHK je rozdělen celkem na pět ÚO, které jsou Náchod, Trutnov, Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Hradec Králové. Jednotlivé ÚO se řídí platným rozkazem ředitele HZS KHK ze dne 5. února 2014, tak aby odborná příprava JSDH obcí v daném ÚO probíhala dle platného rozkazu. ÚO v rámci své působnosti provádějí nad rámec rozkazu kurzy, školení, stáže, IMZ apod. Tak aby si daný ÚO připravil JSDH obcí pro nastalé požáry a jiné MU.

Základní odborná příprava hasičů JSDH v KHK se provádí ÚHŠ Bílé Poličany kromě hasičů z ÚO Náchod, kteří provádí odbornou přípravu sami. ÚHŠ Bílé Poličany se dále provádí odborná příprava k získání odborné způsobilosti jako strojník, velitel JSDH a velitel družstva JSDH. Dále se tam provádějí specializační kurzy např. NDT, práce na vodě apod.

ÚO Náchod jako jediný z ÚO v KHK provádí pro své JSDH v ÚO nástupní kurz pro nové hasiče. Kurz probíhá na požární stanici ve Velkém Poříčí. Osnovy tohoto kurzu jsou v souladu se základní odbornou přípravou, tak aby po absolvování kurzu mohl vykonávat činnost u zásahu. Kurz je prakticky dost zaměřený, tak aby hasiči byli připraveni u zásahu. Samotní lektoři a instruktoři kurzy jsou příslušníci HZS KHK zpravidla z ÚO Náchod. Kurz pořádají, protože si chtějí sami vychovat dobrovolné hasiči, se kterými pak spolupracují u zásahu. Protože se pak zaměřují na dané problémy, které by mohli nastat v ÚO. Zároveň i samotní dobrovolní hasiči se více poznají se svými profesionálními kolegy, tak aby u samotného zásahu byla spolupráce mezi nimi na co nejlepší úrovni. Dále se jim představí i požární technika, se kterou by se mohli setkat u zásahu např. automobilový žebřík apod. Velkou výhodou je, že i účastníci kurzu nemusí daleko dojíždět do kurzu.

JSDH využívají pro výcvik NDT využívají většinou centrální stanice HZS, kde mají polygon pro výcvik NDT např. ve Velkém Poříčí (ÚO Náchod), v Trutnově (ÚO Trutnov). Učiliště PO ve Velkém Poříčí nabízí lezecký polygon „JAKUB“ pro lezecký výcvik, který zpravidla jednotky kategorie JPO II a JPO III využívají.

Koncepce provádění činností ve výšce a nad volnou hloubkou jednotkami požární ochrany 2015 +, definuje problém a to nedostatečnou úroveň odborné přípravy členů JSDH obcí zařazených na pozici hasič. Značné množství jednodušších zásahů ve výšce

a nad volnou hloubkou je prováděno JPO bez účasti lezeckých skupin nebo lezeckých družstev. Činnost těchto JPO v některých případech překračuje rozsah dovedností daný Cvičebním řádem JPO, což zvyšuje riziko úrazu. V rámci odborné přípravy 16 hodin za rok nejsou zohledňována specifika zásahů daná měnicími se klimatickými podmínkami (větrné smrště, sněhové kalamity, povodně). Koncepce navrhuje novelizovat Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 46/2011 a rozšířit zaměření pokynu na všechny úrovně výškolení hasičů všech kategorií JPO apod. Vytvořit osnovy kurzu pro JPO II, III, V, VII. A v další etapě vytvořit tyto kurzy pro JSDH. Z koncepce vychází i potřeba lezeckého trenažéru, tzv. multifunkční vertikální haly se zaměřením na výcvik všech úrovní hasičů specifík zásahů na střeších budov. V letošním roce má být zahájena výstavba lezeckého trenažéru v areálu stanice Velké Poříčí - Učiliště PO Velké Poříčí. Podle plánu by měl být trenažér postaven do konce roku 2018. Na novém trenažéru by v budoucnu měli být právě kurzy i pro JSDH převážně zaměřené na práci a pohyb po šikmých střeších, kde součástí lezeckého trenažéru bude právě trenažér šikmé střechy. Protože JSDH mají zásahy, kde zasahují na šikmých střeších např. požár sazí v komíně, odklizení sněhu apod. a kde hrozí riziku úrazu dobrovolného hasiče. Proto je potřeba JSDH řádně proškolit a vycvičit na trenažéru šikmých střech [44]. Vizuální podoba lezeckého trenažéru viz příloha 6.

ÚO Náchod reagoval na změnu pokynu GRH HZS ČR č. 3/2014, který zrušil každoroční cyklickou odbornou přípravu strojníků. Strojníci kategorie JPO II, JPO III a JPO V, které disponují CAS nebo AS k získání odborné způsobilosti absolvují odbornou přípravu v rozsahu 16 hodin po 5 letech. Strojníci kategorie JPO V, které nedisponují CAS nebo AS k získání odborné způsobilosti absolvují odbornou přípravu v rozsahu 8 hodin po 5 letech. Už nemusí na každoroční cyklickou odbornou přípravu v rozsahu 8 hodin. Proto ÚO Náchod pořádá pravidla dvakrát ročně dny pro strojníky v rozsahu 8 hodin. Je potřeba si každý rok, procvičit znalosti v teoretické, ale i praktické části obsluhu čerpadla u CAS, AS nebo požární stříkačky. Tyto dny jsou dobrovolné a je tedy zcela na dobrovolnosti strojníků, jestli se zúčastní ve vlastním zájmu. Bylo by potřeba upravit pokyn, tak aby strojníci měli každý rok cyklickou odbornou přípravu v rozsahu 8 hodin, tak aby to bylo povinné, jako to mají velitelé, že součástí k získání odborné způsobilosti musí za 5 let absolvovat minimálně 3 cyklické odborné přípravy. Jinak pak musí absolvovat odbornou přípravu k získání odborné způsobilosti znova.

Grošek (2012) ve své diplomové práci s názvem Metodika vzdělávání strojníků a moderní strojírenské technologie v požární ochraně poukazuje na důležitost vzdělávání

strojníků, že je neustále potřeba se vzdělávat a školit. Proto by byla vhodná povinná každoroční odborná příprava strojníků JSDH v rozsahu 8 hodin. Tak aby si strojníci JSDH prověřili své znalosti, nové informace v oblasti techniky a procvičili obsluhu čerpadla u CAS [45].

Další navrhovanou změnou, která by zefektivnila odbornou přípravu velitelů JSDH a velitelů družstev JSDH. Aby se rozdělila podle kategorií JPO odborná příprava k získání a prodloužení odborné způsobilosti velitelů JSDH, velitelů družstev JSDH. Protože vést odbornou přípravu velitelů z kategorie JPO II a JPO V je zcela nevyrovnané. JPO V má málo zásahů (zkušeností) a nedisponuje tolika věcnými prostředky PO. Každý z velitelů, je na jiné úrovni. Proto by bylo vhodné a efektivní, aby se to rozdělilo, jako to bylo dříve před pokynem GŘ HZS ČR č. 3/2014.

Jelínek (2014) ve své diplomové práci s názvem Právní aspekty jednotek požární ochrany poukazuje na problém se zajištěním odborné přípravy v dostatečné kvalitě. Velitel JSDH by měl po absolvování týdenního školení zvládnout velet při zásahu a zároveň školit celou jednotku na různé MU. Jelínek se domnívá, že žádné týdenní školení není schopné obsáhnout penzum znalostí, které velitel JSDH potřebuje pro zvládnutí svoji funkce [46]. Autor s Jelínkem částečně nesouhlasí, protože ve většině případů se stává velitel JSDH z řad velitelů družstev, kteří už mají zkušenosti s velením u zásahu a znají chod v dané jednotce. Proto je dobré poslat hasiče na kurz velitele družstva a postupem času, když je to možné, aby si vzal velitel JSDH k sobě velitele družstva a seznamoval ho s velením u zásahu. Dále se ho seznamoval s chodem jednotky.

Ve všech ÚO se pořádají cyklické školení velitelů JSDH a velitelů družstev JSDH a prodloužení odborné způsobilosti velitelů JSDH a velitelů družstev JSDH. Odborná příprava a prodloužení odborné způsobilosti probíhají zpravidla na centrálních požárních stanicích HZS KHK ÚO. Dále ÚO pořádají tzv. velitelské dny pro všechny, kterých se netýká zmíněná cyklická školení + JSDH obcí kategorie JPO V.

JSDH využívají odborné stáže na stanicích HZS KHK. Převážně se účastní JSDH kategorie JPO II a III. Stáž probíhá zpravidla na nejbližší stanici HZS KHK od JSDH. Stáž je zpravidla v sobotu nebo v neděli v délce 12 hodin od 7:00 do 19:00. Během stáže se jednotky zapojují jednak do běžné činnosti na stanici, probíhá jejich školení nebo výcvik většinou na téma, které si sami zvolí nebo co si chtějí vyzkoušet. V rámci stáže absolvují výcvik

v polygonu s dýchacím přístrojem. Při výjezdu automaticky vyjíždějí s jednotkou HZS (vždy dohodnuto s KOPIS).

Pokud je potřeba o něčem novém informovat JSDH v KHK, pořádají se individuální školení na stanici HZS KHK např. školení na informační portál PORT. ALL. Nejvíce organizuje ÚO Trutnov. Školení jsou hodně dobrovolnými hasiči využívány.

Ve všech ÚO KHK se provádějí prověřovací a taktická cvičení. Kde se snaží zapojovat většinu JSDH v KHK. JSDH a HZS KHK si tyto cvičení pochvalují, protože si procvičí své znalosti, schopnosti, dovednosti a zároveň spolupráci mezi nimi i ostatními složky IZS. Cvičení zpravidla probíhají na téma pravidelné odborné přípravy a na rizikové objekty v KHK. Je potřeba zvýšit počet těchto cvičení, protože jsou opravdu důležitá. Vedoucí oddělení IZS a služeb z jednotlivých ÚO HZS KHK, by taky uvítali zvýšení počtu prověřovacích a taktických cvičení. Vždy je potřeba reagovat na nové možné nebezpečí, které by mohlo nastat v daném ÚO např. fotovoltaická elektrárna, vozidla s hybridním pohonem, které se v posledních letech rozmohly.

V odborné přípravě chybí specializační kurz záchrana z válce, pro JSDH. Vhodné by bylo, aby jednotky především kategorie JPO II a JPO III, které ve svém tzv. "hasebním obvodu" mají nebezpečné jezy, byly s těmito jezy seznámeni a nacvičili si záchranu ze samotného válce. Aby zároveň to bylo součástí každoroční odborné přípravy JSDH. Tak jako to mají profesionální kolegové, protože některé JSDH jsou na místě zásahu první a mohlo by dojít, že záchránce (dobrovolný hasič) by mohl sám bojovat o život v nebezpečném válci. Na nebezpečných jezích je to pravdu velký problém, který může ohrozit život záchránce a i samotnou záchranu osoby, která potřebuje pomoc. Proto je důležité, aby HZS KHK vytipovalo tyto JSDH a měli to jako povinnost v každoroční odborné přípravě, kde by HZS tyto výcviky organizovalo.

V odborné přípravě dále chybí povinnost absolvovat specializační kurzy záchrana z ledu, pro vytipované JSDH. Vhodné by bylo, aby to bylo součástí každoroční odborné přípravy, Tak jako to mají profesionální kolegové, protože některé JSDH jsou na místě zásahu první a mohlo by dojít, že záchránce (dobrovolný hasič) by mohl sám bojovat o život. Proto je důležité, aby HZS KHK vytipovalo tyto JSDH a měli to jako povinnost v každoroční odborné přípravě, kde by i HZS KHK tyto výcviky organizovalo.

V posledních letech zpravidla JPO II někdy i JPO II vyjíždějí na otevření uzavřených, uzamčených prostor společně s profesionálními kolegy. Způsobů a technik vnikání právě do uzavřených, uzamčených prostor je hodně. Ale tyto způsoby a techniky nejsou součástí povinné odborné přípravy. Je zcela na veliteli JSDH, aby proškolil svoji jednotku. Je problém s materiály na školení, protože tyto činnosti a způsoby nejsou veřejné z důvodů ochrany osob a majetku. V ČR se objevují firmy, které za peníze proškolí JSDH. Jedna z nejvíce využívaných firem je RESCOP SYSTEM. Kterí mají opravdu dobré výukové materiály, cvičené trenažery. Nabízejí i své vlastní vybavení. Hasiči jsou proškoleni na opravdu vysoké úrovni. Jediný problém je, že je to finančně náročné. Proto je důležité, aby HZS KHK vytipovalo tyto JSDH a měli to jako povinnost v každoroční odborné přípravě, kde by HZS KHK organizovalo toto školení.

Jak, už zde bylo uvedeno, že základní odborná příprava hasičů JSDH se provádí ÚHŠ Bílé Poličany. Kromě dobrovolných hasičů z ÚO Náchod, kteří provádí odbornou přípravu sami. ÚHŠ Bílé Poličany se dále provádí odborná příprava k získání odborné způsobilosti jako strojník, velitel JSDH a velitel družstva JSDH. Bylo by vhodné vybudovat vzdělávací a výcvikové středisko pro tyto účely nebo provádět tyto kurzy ve vzdělávacích a výcvikových zařízeních HZS ČR. Protože jsou dostatečně vybaveny a zajistili by kvalitní a efektivní výuku. Autor sám prodělal základní odbornou přípravu ÚHŠ Bílé Poličany a další kurzy. Ale prodělal i odbornou přípravu a kurzy ve vzdělávacích a výcvikových zařízeních HZS ČR. Kde se sám přesvědčil nad efektovou, kvalitou výuky a výcviku.

Nejlepší variantou se autorovi její provádět základní odbornou přípravu hasiče, strojníka, velitele provádět na centrální stanici ÚO KHK. S autorem sdílí tento názor i odborníci se, který mi byl veden rozhovor. Autorovi je známo, že je to organizačně náročné. ÚO Náchodě funguje základní odborná příprava hasiče JSDH a všichni hasiči z řady profesionálních a dobrovolných si to chválí. Další výhodou by byla i finanční úspora pro jednotku JSDH, protože kurzy prováděné v ÚHŠ Bílé Poličany jsou zpoplatněny např. základní odborní příprava hasiče stojí 4 800 Kč + NDT stojí 1 700 Kč. JSDH by, tak za základní odbornou přípravu včetně NDT ušetřila 6 500 Kč za jednoho dobrovolného hasiče. Přehled kurzů a cen kurzů ÚHŠ Bílé Poličany viz příloha 7.

V Polsku založili v roce 1991 Národní záchranný a hasičský systém (Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy), který začal působit od roku 1995, jehož hlavním posláním je chránit životy, zdraví, majetek a životní prostředí před požáry a jinými přírodními katastrofami,

chemickými látkami. Poskytovat technickou pomoc a od roku 1997 i pomoc v oblasti životního prostředí a lékařskou pomoc. Základním předpokladem při stavbě Národního záchranného a hasičského systému bylo vytvořit jednotný a ucelený systém, který spojuje různé organizace, které poskytují občanům záchranu, tak aby byla poskytnuta účinně a efektivně [47]. Tento systém přirovnal Morávek (2014) ve své diplomové práci s názvem Komparace systému PO ve vybraných zemích střední a východní Evropy k systému IZS v ČR [48]. Kde jde o efektivní a účinnou pomoc občanům, zvířatům v tísni. Ochrany majetku občanů a životního prostředí.

Nejdůležitější složkou Národního záchranného a hasičského systému je Státní požární ochrana (Państwowa Straż Pożarna, PSP). Neméně význam mají rovněž jednotky Dobrovolné požární ochrany (Ochotnicza Straż Pożarna, OSP). Vybavení, výcvik, dovednosti a angažovanost dobrovolných hasičů jsou nezbytné pro efektivní fungování celého systému. Kromě profesionálních a dobrovolných hasičů systém obsahuje: Námořní pátrací a záchranná služba (Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa, SAR), Zdravotní záchranná služba (Pogotowie Ratunkowe), Stanicehorské záchranné služby (Stacje Ratownictwa Górniczego), Policie (Policja), Pohraniční stráž (Straż Graniczna), Państwowa Agencja Atomistyki, Institut meteorologie a vodního hospodářství (Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej), neziskové organizace: Horská dobrovolná záchranná služba (GOPR), Vodní dobrovolná záchranná služba (WOPR), Tatranská dobrovolná záchranná služba (TOPR), Polský aeroklub (Aeroklub Polski), Svaz polských harcerů (ZHP), Polská lékařská mise (Polska Miska Medyczna), Polský červený kříž (Polski Czerwony Krzyż, PCK) a další. Na území Polska v rámci Národního záchranného a hasičského systému působí:

- 16 vojvodských velitelství Státní požární ochrany (komenda wojewódzka PSP);
- 335 okresních velitelství Státní požární ochrany (komenda powiatowa PSP);
- 500 (z toho 5 školních) hasičských záchranných jednotek Státní požární ochrany;
- 4 306 jednotek Dobrovolné požární ochrany;
- podnikové hasičské jednotky;
- 11 nemocnic, z toho 10 nemocnic Ministerstva vnitra ve Varšavě, Krakově, Poznani, Lodži, Olsztyně, Katovicích, Białystoku, Lublinu, Štětíně a Vratislavi a Centrum léčby popálenin Siemianowice Śląskie;
- 297 národních specialistů z různých oborů záchranářství [49].

Dobrovolné hasičské sbory patří mezi nejdůležitější nevládní organizace, které pomáhají občanům v Polsku. Jsou to neziskové organizace. Dobrovolné hasičské sbory se v Polsku sjednocují ve svazu dobrovolných požárníků (Związek Ochotniczych Straży Pożarnych), který je obecně prospěšný pro společnost. Ve svazu je přibližně začleněno 750 000 členů zhruba v 16 500 požárních sborů. Je to obdobný systém s financování sborů jako v ČR. Obec financuje sbor, na který má vyčleněné finanční prostředky (v dosti případech jsou malé i omezené), dále pak mají finanční prostředky vyčleněné ze státního rozpočtu, od pojišťoven nebo využívají sponzorů [50]. V Národním záchranném a hasičském systému (Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy) je zařazeno 4 306 jednotek dobrovolných sborů (stav k 31. 12. 2016) [47].

Hlavním legislativním předpisem, kterým se řídí Státní požární ochrana (Państwowa Straż Pożarna, PSP), je zákon o Státní požární službě ze dne 24. srpna 1991, ve znění pozdějších předpisů, Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. 2016 poz. 603) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia. Definuje organizaci a působnost hasičských jednotek, určuje velitelskou strukturu a podřízenost velení jednotlivých územních celků, stanovuje postupy vyšetřování příčin a vzniku požárů. Dále řeší vzdělávání v oboru PO a stanovuje působnost hasičských škol, mezinárodní spolupráci, civilní ochranu, financování, nařízení kontrol a revizi jednotek apod. [51] Dalším právním předpisem je zákon o požární ochraně ze dne 24. srpna 1991, ve znění pozdějších předpisů, Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. 2017 poz. 736) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia. Ten řeší předcházení vzniku a šíření požárů, přírodních katastrof nebo jiných MU. Dále stanovuje poskytování sil a prostředků k boji s požáry, přírodními katastrofami a dalšími MU. [52]

Základní hasičský výcvik je zajišťován v šestnácti výcvikových centrech SPS v jednotlivých vojvodstvích a vybraných školách požární služby. Hlavní škola SPS ve Varšavě (Szkola Główna Służby Pożarniczej w Warszawie) je jedinou technickou univerzitou v Polsku poskytující vzdělání důstojníků požární služby a inženýrům požární ochrany. Výcviková centra SPS také nabízí profesionální kurzy a výcvik v oblasti specializované záchranné a požární činnosti a oboru civilní ochrany. Systém škol vzdělávající hasiče: hlavní škola požární služby ve Varšavě, vysoké školy státní požární služby v Krakově, Poznani, Czestochowě a poddůstojnická škola v Bydhošti [53].

Kruczek (2016) ve své magisterské práci s názvem Bezpečnostní opatření pro dobrovolné sbory v rámci organizačních změn v odborném výcviku, klade důraz potřeby neustále dobrovolné sbory vzdělávat a potřeby cvičení. Každý výcvikový kurz dává nové poznatky. Je důležité dbát na bezpečnost při cvičení i při zásahu. Část úrazů při zásahu se stává při vystupování z požární techniky a cesty na místo MU [54].

Slovenská republika ve srovnání s Českou republikou je podobná v oblasti požární ochrany. Na Slovensku hasičské jednotky především zřizují pro zdolávání požárů, činnosti spojené se záchrannými pracemi při živelných pohromách a jiných MU [55].

Legislativní předpis, který se zabývá PO na Slovensku je především zákon č. 314/2001 Sb., o ochraně před požáry, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi). Zákon řeší např. druhy hasičských jednotek, úlohy dobrovolných jednotek, povinnosti fyzických a právnických osob na úseku PO, sankce za porušování povinností vyplývající z předpisů o ochraně před požáry apod. Je podobný našemu zákonu č.133/1985 Sb., o PO, ve znění pozdějších předpisů [56]. Podrobnosti o úlohách hasičských jednotek, zabezpečování akceschopnosti, zásadách organizace odborných služeb a o dokumentaci hasičských jednotek stanovuje všeobecně závazný právní předpis, vyhláška ministerstva vnitra Slovenské republiky č. 611/2006 Sb., o hasičských jednotkách a interních předpisech, ve znění pozdějších předpisů (MV SR č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách a interné predpisy). Vyhláška řeší organizaci a řízení jednotek, rozmístění sil a prostředků, dobrovolné hasičské sbory, organizaci odborných služeb, odbornou přípravu jednotek apod. [57].

Mezi hasičské jednotky na Slovensku patří:

- Hasičský a záchranný sbor (Hasičský a záchranný zbor, dále jen HaZZ) je složený z příslušníků, kteří vykonávají činnosti v těchto jednotkách jako svoje zaměstnání a je zřízen zákonem č. 315/2001 Sb., o Hasičském a záchranném sboru (315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore), obdoba HZS ČR;
- Podnikový hasičský útvar (Závodný hasičský útvar, ZHÚ), je složený ze zaměstnanců právnické a podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v útvaru jako svoje zaměstnání, obdoba HZS podniku;
- Podnikový hasičský sbor (Závodný hasičský zbor, ZHZ), je složení ze zaměstnanců právnické a podnikající fyzické osoby, činnost ve sboru nevykonávají jako svoje

hlavní zaměstnání, ale jako vedlejší pracovní náplň, který se přednostně věnují při vyhlášení poplachu např. požár daného podniku, obdoba JSDH podniku;

- Dobrovolný hasičský sbor obce (dobrovolný hasičský zbor obce, DHZO), zřizuje obec, činnost v těchto jednotkách vykonávají členové na základě dobrovolnosti, někteří členové mohou vykonávat činnost v hlavním nebo vedlejším pracovním poměru k obci [55].

Vzdělání v oblasti PO mají na Slovensku možnost získat na Střední škole požární ochrany Ministerstva vnitra v Žilině, která je řízena prezídiem Hasičského a záchranného sboru. Jedná se o jediné zařízení svého druhu na území Slovenska. Zabezpečuje plnění úloh Ministerstva vnitra v oblasti výchovy, vzdělávání a odborné přípravy na úseku PO. Studenti mají možnost získat na této škole střední nebo vyšší odborné vzdělání. Studenti, kteří chtějí získat vysokoškolské vzdělání, mají možnost získat toto vzdělání na Technické univerzitě ve Zvoleně, Slovenské technické univerzitě v Bratislavě a Žilinské univerzitě v Žilině. Vzdělání dobrovolných hasičů včetně odborné přípravy, výcviků, kurzů probíhají taky v soukromých subjektech a firmách, které mají akreditaci ministerstva vnitra na jejich vzdělávání [58].

Dobrovolné hasičské sbory obce jsou nedílnou součástí PO na Slovensku. Na Slovensku dochází k záměně dobrovolné hasičské sbory (dále jen DHZ) a dobrovolné hasičské sbory obce (dále jen DHZO), tak jako u nás SDH a JSDH, kde byl tento rozdíl vysvětlen. DHZ je občanské sdružení pracující na úseku PO, který je organizovaný v rámci Dobrovolné požární ochrany Slovenské republiky (Dobrovolná požiarna ochrana Slovenské republiky). Slouží také k výchově mladých hasičů. Podobně jako u nás v ČR SDH. DHZO vykonává záchranné práce při požárech, povodních, dopravných nehodách a jiných MU, podle vybavení jednotky. Společně s profesionálními kolegy HaZZ zajišťují pomoc obyvatelům v nouzi. Podobně jako HZS a JSDH u nás v ČR [59].

Česká republika využívá mezinárodní pomoci, které má uzavřené právě se Slovenskou republikou a Polskem. Metodické pokyny pro jednotky PO podílející se a vzájemné pomoci Polské republiky a ČR byly podepsány dne 27. listopadu 2014 brig. gen. Ing. Drahoslavem Rybou a velitelem Polského státního požárního sboru. gen. brigadierem Wieslawem Lesniakiewiczem ve Varšavě. Metodické pokyny jsou v souladu se Smlouvou mezi ČR a Polskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, která byla podepsána 8. července 2000 ve Varšavě. Metodické

pokyny v závislosti na místě MU rozlišují následující typy pomoci. Prvním typem je mezinárodní, která se poskytuje po celém území druhého státu. Druhým typem je přeshraniční pomoc, která je poskytována v oblasti vymezené ustanoveními dohody o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách, živelních pohromách a jiných MU uzavřených mezi oprávněnými zástupci příhraničních krajů např. Královehradecký kraj. Metodické pokyny pro spolupráci jednotek PO ČR a HaZZ Slovenské republiky při vzájemné pomoci při zdolávání MU byly podepsány dne 28. února 2012 generálním ředitelem HZS ČR plk. Ing. Drahoslavem Rybou a prezidentem HaZZ Slovenské republiky plk. Ing. Pavolem Mikuláškem u příležitosti oslav 10. výročí vzniku HaZZ. Metodické pokyny jsou v souladu se Smlouvou mezi ČR a Slovenskou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci při MU [60].

Vzdělávání v Polsku, Slovensku a ČR je dost podobné. Nejvíce je srovnatelné vzdělávání ČR a Slovensku. Slovensko jako jediné umožňuje soukromým školám a střediskům školit dobrovolné hasiče, toto je ojedinělé v Evropě. Státy spolu spolupracují, jednotlivá vzdělávací zařízení se setkávají a vyměňují zkušenosti.

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení současného legislativního rámce udávajícího vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH. Cílem teoretické části práce bylo popsat systém vzdělávání JSDH a nastínit historický vývoj legislativy v oblasti vzdělávání JSDH v ČR. V praktické části bylo cílem analyzovat systém vzdělávání dobrovolných hasičů v JSDH a současného legislativního rámce, kde byla provedena komparace výsledků získaných ve vybraných ÚO v jen KHK. Dále byla provedena komparace vzdělávání dobrovolných hasičů v ČR, Slovenské republice a v Polsku. Cíle práce, které byly stanoveny v této práci, byly splněny.

7 ZÁVĚR

Předmětem diplomové práce bylo zpracování přehledu odborné přípravy dobrovolných hasičů v JSDH a obecná doporučení k zlepšení odborné přípravy. Především znalostí a dovedností dobrovolných hasičů, tak, aby mohli rychle a efektivně zasáhnout při nastalé MU. V práci byly využity osobní zkušenosti získané při výkonu služby JSDH Úpice, JSDH Unhošť a HZS KHK - ÚO Náchod.

Výsledky poukazují, že je potřeba obnovit cyklickou přípravu strojníků JSDH, aby se strojníci JSDH, každý rok odborně školili v rozsahu 8 hodin. Je nezbytné si oživit, procvičit teoretické, ale především i praktické znalosti např. obsluha čerpadla CAS. Odbornou přípravu velitelů JSDH rozdělit, podle kategorie jednotky PO. Protože mají rozdílné zkušenosti (výjezdy), techniku, věcné prostředky apod. Vhodné by bylo, provádět odbornou způsobilost k získání i prodloužení odborné způsobilosti pro velitele JSDH a velitele družstva JSDH pro danou kategorii JPO zvlášť. Jednotky PO, které mají ve svém hasebním obvodu nebezpečné jezy, kde by mohli být při záchraně nasazeni, je potřeba s daným jezem jednotku seznámit a provést pro danou jednotku výcvik pravidelně každý rok. Podobně i pro JSDH, které mají v hasebním obvodu vodní plochu např. řeku, vodní nádrž a kde by mohla být JSDH nasazena, tak jednotku seznámit s prací na vodě a provést výcvik na vodě. Volit i výcvik v zimě na zamrzlé hladině. ÚO Náchod jako jediný v KHK pořádá pro dobrovolné hasiče nástupní odbornou přípravu tzv. nástupní kurz pro hasiče. Tento kurz si pochvalují samotný hasiči z JSDH, ale i příslušníci HZS KHK, protože si vycvičí JSDH sami, poznají i jejich vybavení a vědí potom, jak můžou dané dobrovolné hasiče u MU nasadit. Zároveň se dobrovolní hasiči s profesionálními kolegy více poznají. Protože spolupráce dobrovolných a profesionální hasičů u zásahu je důležitá, ovlivňuje celkovou efektivitu a rychlost daného zásahu. Neustále se vzdělávat a reagovat na nové nebezpečí a rizika.

Kvalita odborné přípravy JSDH závisí především na veliteli JSDH, který má odbornou přípravu na starosti. Je důležitý, aby byl zodpovědný a dodržoval stanovené právní předpisy v oblasti odborné přípravy. Velitel JSDH je za odbornou přípravu zodpovědný. Musí mít teoretické, ale i praktické zkušenosti a svojí jednotkou neustále cvičit.

JSDH jsou důležitým pilířem základních složek IZS, spolu s profesionálními kolegy, tvoří systém efektivní pomoci zasáhnout při nastalé MU. Svojí velkou obětavostí a vytrvalostí to dobrovolní hasiči dokazují více než 150 let.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AED	Automatizovaný externí defibrilátor
ARS	Analogová radiová síť
AS	Automobilová stříkačka
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
GŘ	Generální ředitelství
DHZ	Dobrovolný hasičský zbor
DHZO	Dobrovolný hasičský zbor obce
HaZZ	Hasičský a záchranný zbor
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotky požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KHK	Královéhradecký kraj
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
NDT	Nositel dýchací techniky
PO	Požární ochrana
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
ÚO	Územní odbor
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

Poznámka: V textu jsou použity všeobecně známé zkratky, které v seznamu použitých zkratek nejsou uvedeny.

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] LUKÁŠ, Luděk. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-105-7.
- [2] MARTÍNEK, Bohumír a Jan TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3.
- [3] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
- [4] SKALSKÁ, Květoslava, HANUŠKA, Zdeněk a DUBSKÝ Milan. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
- [5] ŠÍN, Robin, et al. *Medicína katastrof*. Praha: Galén, 2017. ISBN 978-80-7492-295-4.
- [6] HANUŠKA, Zdeněk. *Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany*: [sbírka interních aktů řízení generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009. ISBN 978-80-7385-069-2.
- [7] ŠENOVSKÝ, Michail. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 2. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002. ISBN 80-86634-03-5.
- [8] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Výkon služby*. Výkon služby: Úvod [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx>
- [9] HANUŠKA, Zdeněk. *Organizace jednotek požární ochrany*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.

- [10] PECL, Jan. *Jednotky PO* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017 [cit. 2017-02-22]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>
- [11] PECL, Jan. *Systém jednotek požární ochrany*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.
- [12] Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.
- [13] ŽURKOVÁ, Klára, et al. *Statistická ročenka 2016* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>.
- [14] ŠENOVSKÝ, Michail a Zdeněk HANUŠKA. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. 3. vydání. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství., 2006. ISBN 80-86634-02-09.
- [15] KRAKOVSKÝ, Jaroslav. *Průručka pro velitele 1*. Nové Město nad Metují: Hasiči, s.r.o., Nové Město nad Metují, 2005.
- [16] MENCL, Radek, et al. *Statistická ročenka 2016* [online]. HZS Královehradeckého kraje, 2017 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/menu-informacni-servis-statistika-statisticke-rocenky.aspx>
- [17] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Výkon služby*. Výkon služby: Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>.
- [18] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2014 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/metodika-zrizovani-jsdho.aspx>.

- [19] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků*. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 8. 6. 2009, kterým se stanoví Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2009 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rad-vykonu-sluzby-v-jednotkach-hzs-podniku-sdh-obci-a-sdh-podniku.aspx>.
- [20] SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
- [21] Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.
- [22] Vyhláška č. 37/1986 Sb., vyhláška ministerstva vnitra České socialistické republiky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady o požární ochraně.
- [23] Vyhláška č. 22/1996 Sb., vyhláška ministerstva vnitra, kterou se upravují podrobnosti o úkolech jednotek požární ochrany, stanoví se činnost osob zúčastněných na jejich plnění a zásady velení při zásahu.
- [24] Vyhláška č. 226/2005 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany
- [25] Vyhláška č. 200/2012 Sb., vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.
- [26] Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., nařízení vlády k provedení zákona o požární ochraně.
- [27] Nařízení vlády č. 498/2002 Sb., nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně.

- [28] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Pokyn č. 3/2014*. Pokyn 3 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 27. 1. 2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2014 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-urceny-ch-pro-jednotky-sdh-obci-a-jednotky-sdh-podniku.aspx>
- [29] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Pokyn č. 54/2013*. Pokyn 54 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 19. 12. 2013, kterým se stanovují normy znalostí hasičů [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/normy-znalosti.aspx>
- [30] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Základní zaměření odborné přípravy*. Základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR v roce 2017 [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2017 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-zamereni-odborne-pripravy.aspx>
- [31] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Pokyn č. 57/2013*. Pokyn 57 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 20. 12. 2013, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2013 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-zamereni-odborne-pripravy.aspx>
- [32] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Pokyn č. 42/2014*. Pokyn 42 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra ze dne 20. 10. 2004, kterým se vydává řád analogové rádiové sítě Hasičského záchranného sboru ČR a součinnosti v integrovaném záchranném systému [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České

- republiky, 2014 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/rad-analogove-radiove-site-pdf.aspx>
- [33] *Souhrn metodických předpisů: pro činnost jednotek požární ochrany* [online]. 13. vydání. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, Česká asociace hasičských důstojníků o. s., 2016 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://metodika.cahd.cz/>
- [34] Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany. *Vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku, 2013 [cit. 2017-02-27]. Dostupné z: <http://www.hasici-vzdelavani.cz/>
- [35] Kolektiv autorů. *Bojový řád jednotek požární ochrany: [metodické listy]*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2001. ISBN 80-86111-91-1.
- [36] Kolektiv autorů. *Cvičební řád jednotek požární ochrany*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. ISBN 978-80-7385-010-4.
- [37] Kolektiv autorů. *Konspekty odborné přípravy jednotek PO*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 1999. ISBN 808611189X.
- [38] Kolektiv autorů. *Katalog typových činností složek IZS*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. ISBN 978-80-7385-028-9.
- [39] Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje. *Odborná příprava jednotek PO KHK v roce 2014*. Rozkaz ředitele Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje ze dne 5. února 2014, kterým se mění a doplňuje základní zaměření pravidelné odborné přípravy příslušníků Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, jednotek HZS podniků a jednotek SDH obcí a podniků v roce 2014 a pravidelná odborná příprava příslušníků Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje nezařazených v jednotkách požární ochrany v roce 2014 [online]. Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje, 2014. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/2014016-odborna-priprava-jednotek-pokkhk-v-roce-2014-doc.aspx>

- [40] Komora záchranářů zdravotnických záchranných služeb České republiky. *Komora záchranářů zdravotnických záchranných služeb České republiky*. [online]. Komora záchranářů zdravotnických záchranných služeb České republiky, 2017 [cit. 25. 3. 2017]. Dostupné z: <https://www.komorazachranaru.cz/aktualita/nova-vyjezdova-stanoviste-zzs-khk-by-mela-zkratit-dojezdove-casy>
- [41] Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje. *Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje*. [online]. Zdravotnická záchranná služba Královéhradeckého kraje, 2016 [cit. 26. 3. 2017]. Dostupná z: <https://www.zzskhk.cz/clanky-6.2.-kralovehradecti-krajsti-zachranari-dnes-predstavili-vysledky-sve-prace-za-lonsky-rok.html>
- [42] SOUKUP, Lukáš. *Akceschopnost a možnosti rozvoje jednotek sboru dobrovolných hasičů v Královéhradeckém kraji*. Kladno, 2014. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství, Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva.
- [43] CEKOTOVÁ, Barbora. *Zefektivnění akceschopnosti jednotek požární ochrany na území obce s rozšířenou působností*. Kladno, 2014. České vysoké učení technické v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství, Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva.
- [44] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. *Koncepce provádění činností ve výšce a nad volnou hloubkou jednotkami požární ochrany 2015 +*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2015 [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim/koncepce_2015.pdf
- [45] GROŠEK, Tomáš. *Metodika vzdělávání strojníků a moderní strojírenské technologie v požární ochraně*. Brno, 2012. Masarykova Univerzita v Brně.
- [46] JELÍNEK, Tomáš. *Právní aspekty jednotek požární ochrany obcí*. Brno, 2014. Diplomová práce. Masarykova Univerzita v Brně.
- [47] Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej. *Krajowy System Ratowniczo - Gasniczy*. [online]. [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z: http://www.straz.gov.pl/panstwowa_straz_pozarna/krajowy_system_ratowniczo_gasniczy

- [48] MORÁVEK, Jakub. *Komparace systému PO ve vybraných zemích střední a východní Evropy*. Chrudim, 2014. Diplomová práce. Masarykova Univerzita v Brně.
- [49] Ochotnicze Straże Pożarne Gminy Kłodzko. *Ochotnicze Straże Pożarne Gminy Kłodzko*. [online]. [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.osp.gmina.klodzko.pl/cesky-preklad,241.html>
- [50] LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Nevládní organizace působící v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-87-7.
- [51] Internetowy system aktów prawnych. *Dz.U. 2016 poz. 603 Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowej Straży Pożarnej*. [online]. [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20160000603>
- [52] Internetowy system aktów prawnych. *Dz.U. 2017 poz. 736 Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 marca 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie przeciwpożarowej*. [online]. [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20170000736>
- [53] Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej. *System kształcenia w Państwowej Straży Pożarnej w Polsce*. [online]. [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z: http://www.straz.gov.pl/panstwowa_straz_pozarna/Ksztafcenie_w_PSP
- [54] KRUCZEK, Ewelina. *Bezpieczeństwo działań Ochotniczych Straży Pożarnych w kontekście zmian organizacyjnych szkoleń specjalistycznych*. Katowice, 2016. Magisterska praca. Wyższa Szkoła Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach.
- [55] Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. *Hasičské jednotky*. [online]. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2017 [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?hasicske-jednotky>
- [56] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2001 Z.z., o ochrane pred požiarmi.
- [57] vyhláška ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 611/2006 Z. z. o hasičských jednotkách a interné predpisy.

- [58] Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Vzdelávanie. [online]. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, 2017 [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?vzdelavanie>
- [59] Dobrovolný hasičský zbor obec - Malý Slavkov. *Kto a čo je DHZ*. [online]. [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.dhz.obecmalyslavkov.sk/kto-a--o-je-dhz.html>
- [60] Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. *Metodické pokyny pro přeshraniční spolupráci jednotek požární ochrany ČR*. [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, 2017 [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system-mezinarodní-spolupráce-smlouvy.aspx>
- [61] Hasičský záchranný sbor Královehradeckého kraje. *Archiv Hasičského záchranného sboru Královehradeckého kraje*. 2017.
- [62] Ústřední hasičská škola Bílé Poličany. *Kurzy* [online]. [cit. 19. 4. 2017]. Dostupné z: <http://www.uhsbp.cz/kurzy>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Složky IZS.....	11
Obrázek 2 Královehradecký kraj - rozdělení ÚO.....	39
Obrázek 3 Složky IZS vybavené AED v KHK.....	40

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1 - Kategorie jednotek PO.....	14
Tabulka 2 - Operační hodnota jednotek PO dle kategorie.	16
Tabulka 3 - Základní tabulka plošného pokrytí území ČR jednotkami PO.	17
Tabulka 4 - Jednotlivé druhy událostí se zásahy jednotek PO (počet).....	19
Tabulka 5 - Zásahy (včetně vícenásobných) u jednotlivých druhů události podle druhu jednotek PO (počet).	19
Tabulka 6 - Počet zásahů v jednotlivých územních odborech v KHK.	20
Tabulka 7- Přehled zásahů podle typu události v KHK.	20
Tabulka 8 - Počet zásahů jednotek požární ochrany po územních odborech v KHK.	21
Tabulka 9 - Základní minimální početní stavy členů JSDH obce.	23
Tabulka 10 - Provedené změna zákona č. 133/1985 Sb., o PO.....	24
Tabulka 11 - Odborná příprava k získání nebo prodloužení způsobilosti.....	30
Tabulka 12 Odborná příprava v KHK podle ÚO	44

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Přehled zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK

Příloha 2 Obsah základní odborné přípravy člena JSDH

Příloha 3 Témata odborné přípravy stanovená na rok 2017

Příloha 4 Počet jednotek požární ochrany dle kategorie v KHK

Příloha 5 Přehled prověřovacích a taktických cvičení JPO v KHK

Příloha 6 Vizuální podoba lezeckého trenažeru ve Velkém Poříčí

Příloha 7 Plán kurzů v ÚHŠ Bílé Poličany v 1 pol. 2017 a ceny kurzů

Příloha 8 Souhlasy s uveřejněním získaných informací

Příloha 1 Přehled zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK [vlastní]

Data pro vytvoření tabulek byly použity ze sestav statistického sledování událostí, tento zdroj je uveden v seznamu literárních zdrojů pod číslem 61 (archiv HZS KHK).

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2010.

Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	733	244	373	44	90	16
dopravní nehoda	1 150	245	33	58	18	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	175	32	20	7	4	3
technické havárie	1 954	404	350	67	79	8
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	155	31	23	18	3	2
Celkem	4 167	956	799	194	194	29
Počet zasahujících JPO	20	24	82	6	78	5

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2011.

Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	953	295	478	47	105	15
dopravní nehoda	1 106	234	35	48	12	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	138	40	9	5	3	3
technické havárie	1 368	330	376	20	192	4
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	181	34	34	24	4	3
Celkem	3 746	933	932	144	316	25
Počet zasahujících JPO	18	24	81	6	84	2

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2012.

Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	812	251	486	30	84	13
dopravní nehoda	1 279	283	87	61	11	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	143	32	14	7	3	2
technické havárie	1 879	493	859	41	152	2
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	259	44	60	28	7	0
Celkem	4 372	1 103	1 506	167	257	17
Počet zasahujících JPO	22	26	93	7	95	3

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2013.

Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	826	273	439	32	80	9
dopravní nehoda	1 247	303	58	50	2	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	173	41	12	59	1	1
technické havárie	1 936	441	671	73	147	2
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	223	32	42	114	4	1
Celkem	4 405	1 090	1 213	328	234	13
Počet zasahujících JPO	20	26	88	6	99	3

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2014.

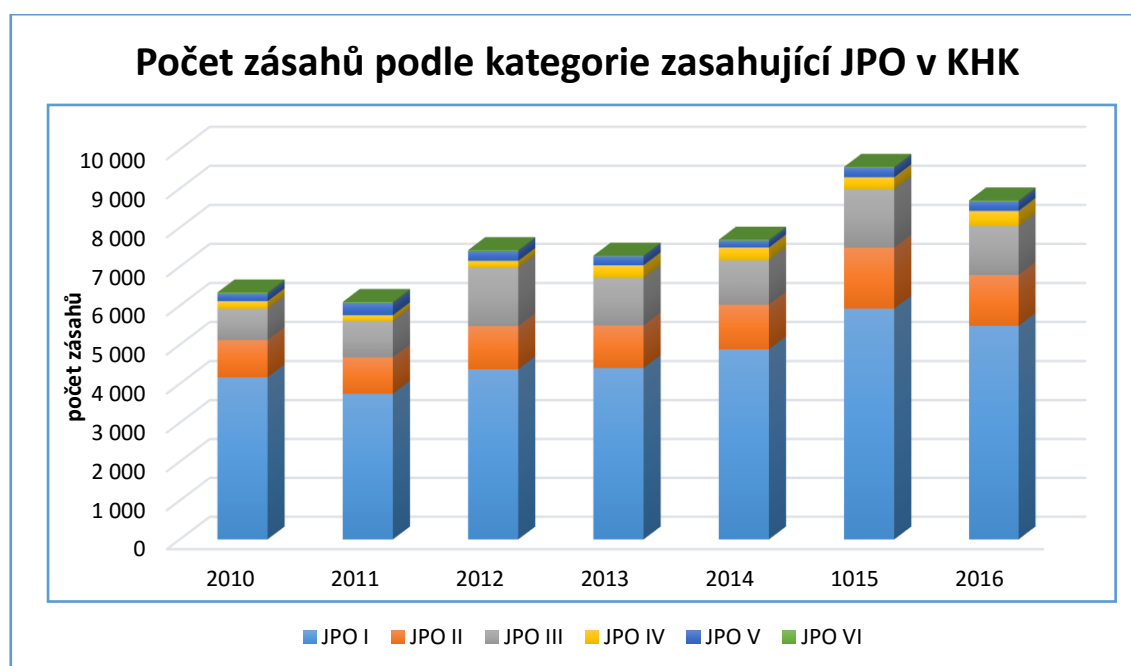
Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	835	261	575	32	81	10
dopravní nehoda	1 463	421	54	62	17	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	248	60	29	63	3	3
technické havárie	1 949	344	359	39	63	5
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	388	60	120	129	12	5
Celkem	4 883	1 146	1 137	325	176	23
Počet zasahujících JPO	21	28	93	7	90	3

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2015.

Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	1 118	378	759	37	148	10
dopravní nehoda	1 796	479	74	67	1	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	280	58	29	61	2	2
technické havárie	2 234	563	511	50	83	6
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	399	83	129	86	9	4
Celkem	5 927	1 561	1 502	301	243	22
Počet zasahujících JPO	22	27	96	7	107	3

Počet zásahů podle typu události a kategorie JPO v KHK za rok 2016.

Druh události	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
požár	879	287	547	40	113	13
dopravní nehoda	1 671	447	79	68	5	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	329	70	42	71	6	2
technické havárie	2 126	436	441	64	110	8
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	480	64	140	147	8	3
Celkem	5 485	1 304	1 249	390	242	26
Počet zasahujících JPO	19	28	97	7	101	3

Příloha 2 Obsah základní odborné přípravy člena JSDH [29]

Obsah základní odborné přípravy člena JSDH

a) Organizace požární ochrany

- organizace požární ochrany a organizace a úkoly jednotek PO v ČR, principy plošného pokrytí jednotkami PO, předurčenost jednotek PO,
- integrovaný záchranný systém a jeho složky,
- vnitřní organizace konkrétní jednotky SDH obce nebo jednotky SDH podniku,
- orientace v zásahovém obvodu jednotky SDH obce nebo SDH podniku, komunikace v jednotce PO,
- úkoly člena dobrovolné jednotky ve vztahu k prostředkům speciálních služeb,
- povinnosti a úkoly hasiče v jednotce PO a na místě zásahu.

b) Ochrana zdraví a života hasiče

- ochranné prostředky hasiče, ochranné vlastnosti a funkce, ošetřování OOPP
- principy ochrany zdraví na místě zásahu, nebezpečí na místě zásahu,
- nastupování do vozidla při výjezdu jednotky PO, jízda k zásahu,
- vystupování z vozidla,
- způsob označování hlavních uzávěrů a vypínačů energií,
- rozpoznání přítomnosti nebezpečné látky (způsob označování prostor s tlakovými nádobami, RA-látkami, míst, kde hrozí nebezpečí úrazu elektrickým proudem, barevné značení tlakových lahví, způsob označování přepravních prostředků přepravujících nebezpečné látky).

c) První pomoc

- transport osob,
- základní životní funkce a jejich význam,
- fyziologie dýchání, účinky zplodin hoření na organismus,
- první pomoc při selhání základních životních funkcí,
- první pomoc při zevním krvácení, šoku, intoxikaci, popálení, poleptání, zlomeninách, poškození zraku, termickém šoku, symptomy poranění páteře,
- znalost věcných prostředků pro poskytování první pomoci u dobrovolné jednotky.

d) Požární prevence

- hodnocení materiálů a konstrukcí staveb z hlediska reakce na oheň (hořlavosti),
- požární úsek, požárně dělící konstrukce, požární uzávěry otvorů,
- únikové a zásahové cesty, evakuační a požární výtah,
- požárně bezpečnostní zařízení (EPS, SHZ, ZOTK),
- od vstupová vzdálenost, požárně nebezpečný prostor,
- zařízení pro zásobování požární vodou,
- základní povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany,
- zásady ochrany stop a důkazů pro zjištění příčiny vzniku požáru.

e) Požární taktika

- hoření, rozvoj požáru, přerušení hoření, ohnisko požáru, cesty šíření požáru,
- zplodiny hoření, účinky kouře, odvětrání objektu,
- hasební látky, aplikace hasební látky,
- organizace řízení zásahu,
- průzkum, pohyb v neznámém prostředí,
- záchrana osob, metody a způsoby vyhledávání a záchrany osob,
- záchrana zvířat, manipulace se zvířaty, metody a způsoby vyhledávání a záchrany zvířat,
- záchranné práce na vodě.

f) Technický výcvik, do kterého se doporučuje zahrnout informace o technických prostředcích

- uzly, vázání náradí,
- jištění, polohování, sebezáchrana slaněním,
- přívodní hadicové vedení a čerpání vody,
- dopravní a útočné hadicové vedení,
- použití přenosných žebříků.

Použité zkratky:

RA-látky - radioaktivní látky

ZOTK - zařízení pro odvod tepla a kouře

EPS - elektrická požární signalizace

SHZ - samočinné hasicí zařízení.

Příloha 3 Témata odborné přípravy stanovená na rok 2017 [30]

Všichni členové JSDH

- Uchování důkazů pro zjišťování příčiny požáru, zásady mlčenlivosti hasičů při zásahu
- Nové listy/novelizace listů Bojového řádu jednotek PO:
 1. Metodický list č. 6 kapitoly N Nebezpečí pádu (novela).
 2. Metodický list č. 14 kapitoly N Nebezpečí úrazu elektrickým proudem (novela).
 3. Metodický list č. 25 kapitoly P Hašení vodou elektrických zařízení a vedení pod napětím do 400 V (novela).
 4. Metodický list č. 15 kapitoly L Únik amoniaku (novela).
 5. Metodický list č. 5 kapitoly T Vstup do obydlí (novela).
 6. Metodický list č. 49 kapitoly P Požáry střešních konstrukcí s trubicovým fotovoltaickým systémem (nový).
 7. Metodický list č. 6 kapitoly T Svahové deformace - sesuvy (nový).
 8. Metodický list č. 7 kapitoly T Havarijní kácení dřevin (nový).
 9. Metodický list č. 8 kapitoly T Zásah s vysokotlakým hasícím a řezacím zařízením (nový).
 10. Metodický list č. 14 kapitoly S Zásahy v objektech vězeňské služby (nový).
 11. Metodický list č. 4 kapitoly N Nebezpečí ionizujícího záření (novela).
 12. Metodický list č. 9 kapitoly L Dekontaminace radioaktivních látek (novela).
- Používání OOP při zásahu
- Poskytování informací a zveřejňování záznamů z místa zásahu, povinnost mlčenlivosti

Technici strojní služby

- Program PORTALL pro jednotky SDH obcí, práce s programem a naplňování databáze

Technici technické a chemické služby

- Program PORTALL pro jednotky SDH obcí, práce s programem a naplňování databáze

Strojníci

- Zásady bezpečné a defenzivní jízdy pro jízdu vozidlem uplatňujícím právo přednostní jízdy
- Program PORTALL pro jednotky SDH obcí, práce s programem a naplňování databáze
- Taktické a bezpečnostní zásady pro umístování požární techniky na místě zásahu (u požáru, dopravní nehody, v blízkosti troleje pod napětím apod.)
- Dálková doprava vody na místo zásahu

Velitelé

- Program PORTALL pro jednotky SDH obcí, práce s programem a naplňování databáze
- Uchování důkazů pro zjišťování příčiny požáru, zásady mlčenlivosti hasičů při zásahu
- Organizace místa zásahu – Metodický list č. 7 kapitoly Ř Bojového řádku jednotek PO
- Taktické a bezpečnostní zásady pro umístování požární techniky na místě zásahu (u požáru, dopravní nehody, v blízkosti troleje pod napětím apod.)
- Návod k vypracování a použití „Dílní zprávy o zásahu“, „Zprávy o zásahu“ a „Zprávy o činnosti“ dle čl. 9 Pokynu GŘ HZS ČR č. 37/2015, kterým se stanoví pravidla statistického sledování mimořádných událostí, zásahové a ostatní činnosti JPO a činnosti OPIS HZS ČR a dokumentace o vedení zásahů.
- Objekty se složitými podmínkami pro zdolávání požáru v zásahovém obvodu jednotky
- Nové listy/novelizace listů Bojového řádu jednotek PO:
 1. Metodický list č. 6 kapitoly N Nebezpečí pádu (novela).

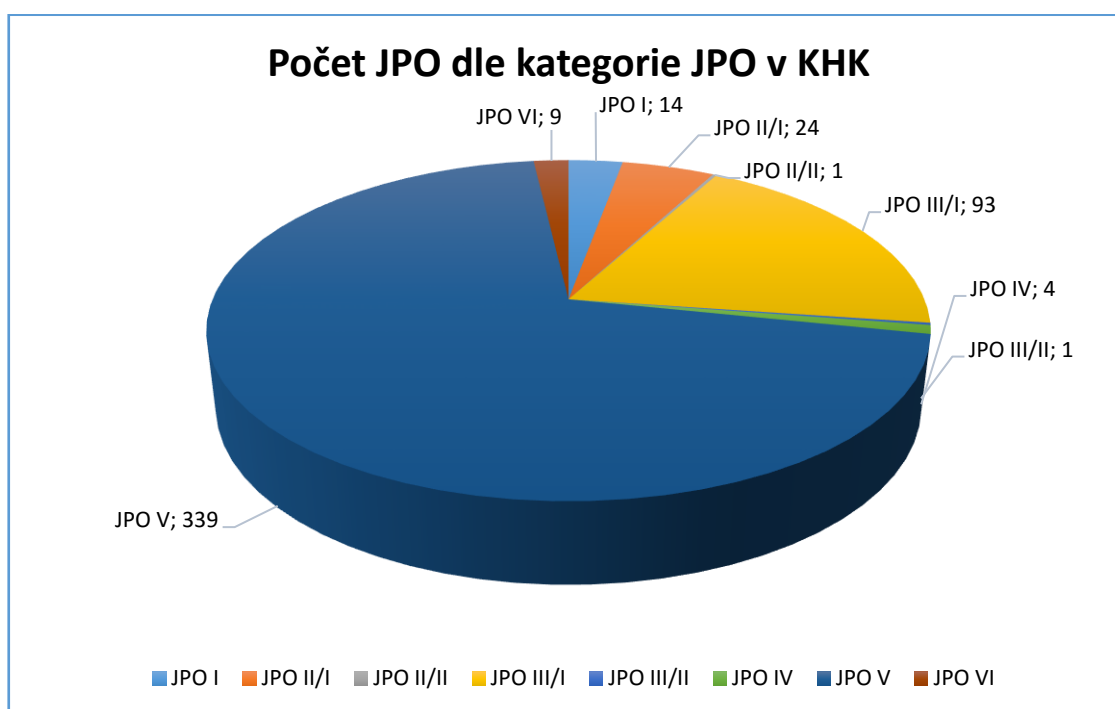
2. Metodický list č. 14 kapitoly N Nebezpečí úrazu elektrickým proudem (novela).
 3. Metodický list č. 25 kapitoly P Hašení vodou elektrických zařízení a vedení pod napětím do 400 V (novela).
 4. Metodický list č. 15 kapitoly L Únik amoniaku (novela).
 5. Metodický list č. 5 kapitoly T Vstup do obydlí (novela).
 6. Metodický list č. 49 kapitoly P Požáry střešních konstrukcí s trubicovým fotovoltaickým systémem (nový).
 7. Metodický list č. 6 kapitoly T Svahové deformace - sesuvy (nový).
 8. Metodický list č. 7 kapitoly T Havarijní kácení dřevin (nový).
 9. Metodický list č. 8 kapitoly T Zásah s vysokotlakým hasícím a řezacím zařízením (nový).
 10. Metodický list č. 14 kapitoly S Zásahy v objektech vězeňské služby (nový).
 11. Metodický list č. 4 kapitoly N Nebezpečí ionizujícího záření (novela).
 12. Metodický list č. 6 kapitoly L Dekontaminace radioaktivních látek (novela).
- Dálková doprava vody na místo zásahu
 - Komunikace s OPIS – podávání zpráv z místa zásahu
 - Odškodnění úrazu člena jednotky při OP a zásahu
 - Používání OOP při zásahu
 - Poskytování informací a zveřejňování záznamů z místa zásahu, povinnost mlčenlivosti

Příloha 4 Počet jednotek požární ochrany dle kategorie v KHK [vlastní]

Data pro vytvoření tabulky byly použity ze seznamu jednotek požární ochrany v KHK, tento zdroj je uveden v seznamu literárních zdrojů pod číslem 61 (archiv HZS KHK).

Počet JPO podle územních odborů a kategorie JPO v KHK.

Územní odbor	JPO I	JPO II/I	JPO II/II	JPO III/I	JPO III/II	JPO IV	JPO V	JPO VI
Hradec Králové	3	5	0	25	0	0	107	1
Jičín	3	5	0	15	0	1	74	0
Náchod	3	2	1	20	1	1	54	3
Rychnov nad Kněžnou	2	6	0	14	0	2	55	4
Trutnov	3	6	0	19	0	0	49	1
Kraj	14	24	1	93	1	4	339	9

Příloha 5 Přehled prověřovacích a taktických cvičení JPO v KHK [vlastní]

Data pro vytvoření tabulek byly použity ze sestav statistického sledování cvičení, tento zdroj je uveden v seznamu literárních zdrojů pod číslem 61 (archiv HZS KHK).

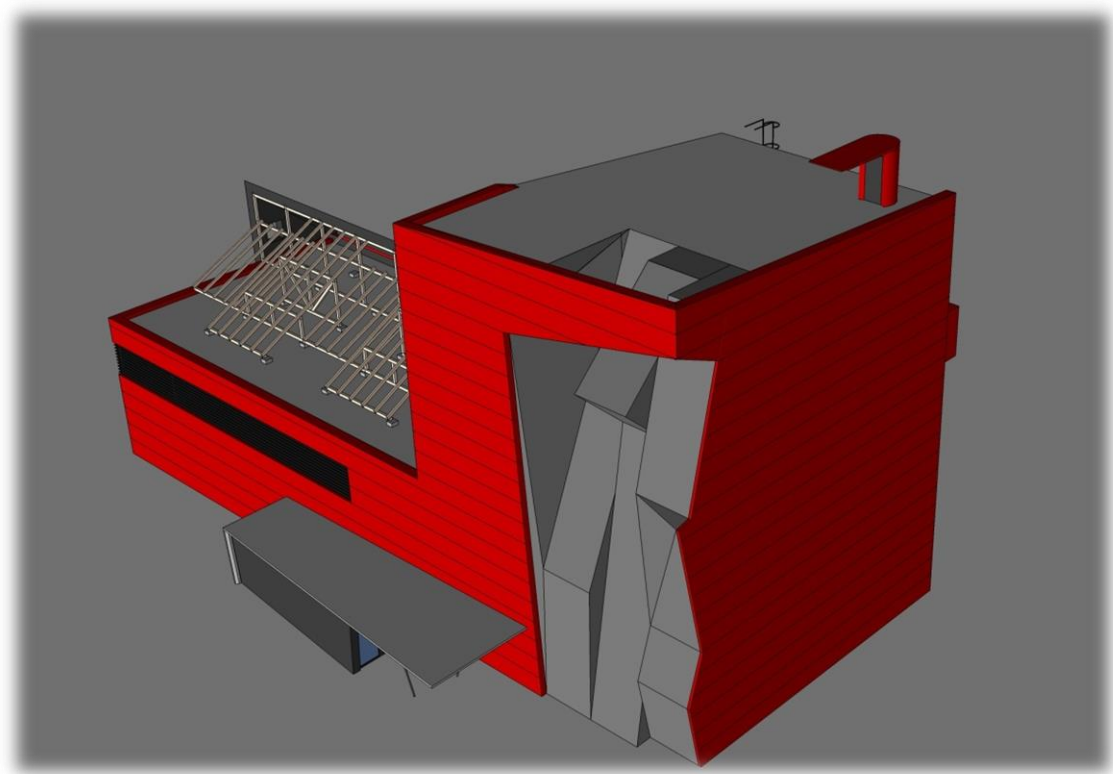
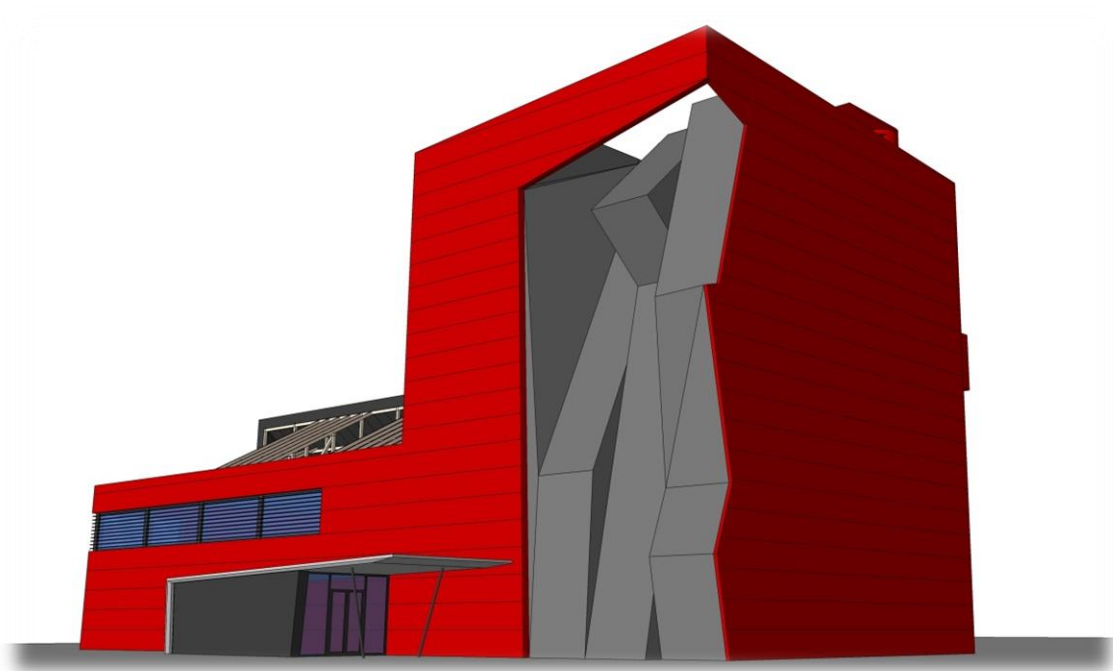
Počet prověřovacích cvičení JPO podle typu události v KHK.

Druh události	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
požár	47	27	28	35	23	22	7
dopravní nehoda	5	0	1	2	1	1	0
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	1	1	0	1	1	1	0
technické havárie	3	3	0	3	0	0	1
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	50	31	23	41	25	24	8
Počet cvičících JPO	37	28	26	36	22	22	8

Počet taktických cvičení JPO podle typu události v KHK.

Druh události	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
požár	44	40	42	71	61	48	39
dopravní nehoda	0	0	2	0	0	2	4
živelní pohromy	0	0	0	0	0	0	0
únik nebezpečných chemických látek	1	2	4	2	12	5	16
technické havárie	8	11	4	3	10	4	4
radiační nehoda a havárie, ostatní MU, plané poplachy	3	0	0	0	9	0	2
Celkem	55	53	52	76	92	59	65
Počet cvičících JPO	43	38	38	59	71	46	52

Příloha 6 Vizuální podoba lezeckého trenažeru ve Velkém Poříčí [61]

Příloha 7 Plán kurzů v ÚHŠ Bílé Poličany v 1 pol. 2017 a ceny kurzů [62]

Plán kurzů ÚHŠ Bílé Poličany 1. pol. 2017

12.-13.1.	strojníci S 16 + prodloužení OZ.	16 hod	prodloužení pro všechny kategorie
13.1.	řidiči-strojníci	8 hod	profesní způsobilost řidiče
20.- 21.1.	velitelé V40 JPO 1. část	20 hod	organizátor OSH Jablonec n N.
20.- 21.1.	strojníci S 40 JPO 2 a 3 1. část	20 hod	organizátor OSH Jablonec n N.
27. -28.1.	velitelé V 40 JPO 2. část	20 hod	organizátor OSH Jablonec n N.
27.- 28.1.	strojníci S 40 JPO 2 a 3 2. část	20 hod	organizátor OSH Jablonec n N.
4.- 5.2.	nositelé dýchací techniky	16 hod	
4.- 5.2.	technik jednotky	16 hod	
10.2.	řidiči-strojníci	8 hod	profesní způsobilost řidiče
11.-12.2.	strojníci S 16 + prodloužení OZ.	16 hod	
14.- 17.2.	velitelé JPO	40 hod	
14.- 17.2.	strojníci JPO II. a III.	40 hod	
18.-19.2.	záchrana na ledě	16 hod	
18.-19.2.	základy první pomoci	16 hod	
22.-24.2.	velitelé + strojníci E learning	24 hod	
24.-25.2.	rozhodčí požárního sportu	16. hod	
4.-5.3	velitelé V40 JPO 1. část	20 hod	
4.-5.3.	strojníci S 40 JPO 2 a 3 1. část	20 hod	
9.-10. 3.	strojníci S 16 + prodloužení OZ.	16 hod	
11.-12.3.	velitelé V 40 JPO 2. část	20 hod	
11.-12.3.	strojníci S 40 JPO 2 a 3 2. část	20 hod	
13.-15.3.	práce ve výškách	24 hod	Poniklá
16.-17. 3.	nositelé dýchací techniky	16 hod	
17.3.	řidiči-strojníci	8 hod	profesní způsobilost řidiče
17.-18.3.	UDH sraz absolventů		sraz večer
20.3.	obsluha motorové řetězové pily	8 hod	opakovací
20.-26.3.	obsluha motorové řetězové pily	66 hod	
24.-26.3.	Univerzita dobrovolného hasiče	16 hod	sraz večer
6.-7.4.	nositelé dýchací techniky	16 hod	
6.-7.4.	základy první pomoci	16 hod	
7.-9.4.	Univerzita dobrovolného hasiče	16 hod	sraz večer
10.-12.4.	velitelé E learning	24 hod	
13.-14.4.	strojníci JPO V. a VI.	16 hod	
15.-16.4.	vůdci malých plavidel	40 hod	včetně praktické zkoušky
18.-21.4.	velitelé JPO	40 hod	
18.-21.4.	strojníci JPO II. a III.	40 hod	
24.-29.4.	základní kurz hasiče + NDT	56 hod	NDT jen pro ZK
3.-4. 5.	technik ochrany obyvatelstva	16 hod	možno i specialista
5.-8.5.	velitelé JPO	40 hod	
5.-8.5.	strojníci JPO II. a III.	40 hod	
15.-19.5.	vyprošťování z hav. mot. vozidel	40 hod	
20.-21.5.	nositelé dýchací techniky	16 hod	
20.-21.5	základy první pomoci	16 hod	
23.-24.5.	strojníci S 16 + prodloužení OZ.	16 hod	
12.-17.6.	základní kurz hasiče + NDT	56 hod	NDT jen pro ZK
17.-18.6.	vůdci malých plavidel	40 hod	včetně praktické zkoušky
19.-21.6.	velitelé E learning	24 hod	
22.-23 6.	nositelé dýchací techniky	16 hod	
24.-28.7.	práce na vodě	40 hod	včetně praktické zkoušky vůdců plavidel
27. -28.7.	vůdci malých plavidel	16 hod	včetně praktické zkoušky
21.-26.8.	základní kurz hasiče + NDT	56 hod	NDT jenpro ZK

Ceník kurzů v ÚHŠ Bílé Poličany pro rok 2017

Ceník základních kurzů platný na rok 2017:

40 hod.	4 800 Kč	
24 hod.	3 300 Kč	Prezenční část E-learning
16 hod.	1 700 Kč	
8 hod.	700 Kč	

Ceník specializačních kurzů na rok 2017:

- **Nositelé dýchací techniky (zapůjčení dýchacího přístroje)**
16 hod. 1 700 Kč (200 Kč)
- **Obsluha přenosné motorové řetězové pily (zapůjčení pily)**
65 hod. 6 000 Kč (2 000 Kč)
- **Vyprošťování osob z havarovaných vozidel**
40 hod. 5 200 Kč
- **Práce ve výškách a nad volnou hloubkou kategorie I a II (včetně získání osvědčení pro práci průmyslovou technikou)**
24 hod. 5 000 Kč
- **Práce na vodě, vůdci malých plavidel**
16 hod. 2 600 Kč
- **Profesní způsobilost řidiče („profesní průkaz“)**
8 hod. 800 Kč

Ceny jsou uvedeny včetně DPH.

Příloha 8 Souhlasy s uveřejněním získaných informací

Hasičský sbor města Úpice

J. W. Mezerové 412, 542 32 Úpice

Telefon: 499 781 222, Mobil: 604 952 747, Fax: 499 692 862,
Web: www.hasiciupice.wz.cz, E-mail: hasici.upice@tiscali.cz

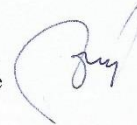
V Úpici 08. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný pan Petr Jarý, nar. 09.01.1973, souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

Petr Jarý, v.r.
velitel JSDH Úpice

Hasičský sbor města Úpice

J. W. Mezerové 412, 542 32 Úpice

Telefon: 499 781 222, Mobil: 604 952 747, Fax: 499 692 862,
Web: www.hasiciupice.wz.cz, E-mail: hasici.upice@tiscali.cz

V Úpici 08. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný pan Zdeněk Jiroušek, nar. 22.03.1987, souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

Zdeněk Jiroušek
velitel družstva JSDH Úpice

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
územní odbor Náchod, Náchodská 530, 549 32 Velké Poříčí

Ve Velkém Poříčí, 25. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný mjr. Ing. Martin Řehák, nar. 23. 6. 1976, souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s nstržm. Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

mjr. Ing. Martin Řehák
vedoucí pracoviště IZS a služeb

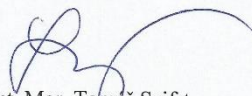
Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
Učiliště PO Velké Poříčí, Náchodská 530, 549 32 Velké Poříčí

Ve Velkém Poříčí, 29. března 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný kpt. Mgr. Tomáš Saifrt, nar. 11.08.1976, souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s nstržm. Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

kpt. Mgr. Tomáš Saifrt
vedoucí Učiliště PO Velké Poříčí

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
Krajské ředitelství HZS Královéhradeckého kraje,
nábreží U Přivozu 122/4, Hradec Králové 500 03

V Hradci Králové 25. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný kpt. Ing. David Petřík, nar. 11. ledna 1977 souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s nstržm. Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

kpt. Ing. David Petřík
odd. IZS a služeb - IZS a řízení JPO

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
územní odbor Rychnov nad Kněžnou,
Na Spravedlnosti 2010, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

V Rychnově nad Kněžnou 25. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný mjr. Bc. Michal Kalous, nar. 3. 8. 1973 souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s nstržm. Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

mjr. Bc. Michal Kalous
vedoucí pracoviště IZS a služeb

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
územní odbor Jičín, Dělnická 162, 506 01 Jičín

V Jičíně 25. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný mjr. Ing. Ladislav Oborník, nar. 25. března 1965, souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s nstržm. Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

mjr. Ing. Ladislav Oborník
vedoucí pracoviště IZS a služeb
územní odbor Jičín

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje
územní odbor Trutnov, Náchodská 475, Poříčí, 541 03 Trutnov

V Trutnově 25. dubna 2017

Věc: souhlas s uveřejněním získaných informací

Já, níže podepsaný mjr. Mgr. Pavel Matějka Dis., nar. 20. 3. 1971 souhlasím s tím, aby informace, poskytnuté v rozhovoru s nstržm. Bc. Lukášem Soukupem, mohly být zpracovány v diplomové práci s názvem: Analýza možností zvýšení efektivity vzdělávání dobrovolných hasičů v České republice, kterou předkládá v akademickém roce 2016/2017 na FBMI ČVUT Praha.

Potvrzení vydávám na žádost jmenovaného.

mjr. Mgr. Pavel Matějka Dis.
vedoucí pracoviště IZS a služeb

